

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
16. SEPT.
1987

Letnik XLII.
Štev. 38 (2345)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
300 din

P. b. b.

Mock: Manjšine „žrtve“ sanacije državnih financ

Sanacija avstrijskih državnih financ ne bo prizadela samo skoraj vsakega državljana, žrtev rigoroznega varčevanja bodo tudi avstrijske manjšine, ki so v primerjavi z drugimi evropskimi drža-

vami že doslej dobile samo minimalno podporo s strani države. To je izjavil med svojim obiskom v Celovcu vicekancler dr. Alois Mock (slika zgoraj levo).

Glede splošne podpore manjšin iz državnega proračuna je izja-

vil, da se bodo tudi manjšine morale podvreči trenutni politiki varčevanja, kar ne pomeni nič drugega kot dejstvo, da bodo v prihodnjih letih dosedanje skromno vsoto za razvoj manjšin še znižali.

Kar pa zadeva do-

datne stroške, ki bi jih povzročila realizacija koroškega pedagoškega modela z dodatnimi 70 učitelji, pa se je Mock delal radodarnega. „Tu se ne sme uveljaviti stroga mera nove proračunske politike“, je dejal. (Berite tudi poročilo na 3. strani).

Vilenica '87

Eden izmed najpomembnejših kulturnih dogodkov letošnje jeseni je bila brez dvoma podelitev Mednarodne literarne nagrade Vilenica 87, ki jo je Društvo slovenskih pisateljev na predlog mednarodne žirije podelilo avstrijskemu pisatelju Petru Handkeju. O podelitvi obširneje poročamo na 8. strani.

Vranitzky – Šinigoj: Šola v ospredju!

Avstrijski zvezni kancler dr. Franz Vranitzky je pretekli četrtek v Uradu zveznega kanclerja na Dunaju sprejel predsednika Izvršnega sveta Slovenije Dušana Šinigoja. V daljšem pogovoru, pri katerem je bila navzoča tudi predsednica komiteja za mednarodno sodelovanje pri IS Slovenije, Cvetka Selšek, sta politika obravnavala vrsto

vprašanj bilateralnega značaja.

Predsednik Dušan Šinigoj je po sestanku na Dunaju v razgovoru s „Slovenskim vestnikom“ poudaril, da je bilo vprašanje dvojezičnega šolstva na Koroškem v ospredju pogovora, ki je po oceni predsednika IS Slovenije potekal v dobrem vzdušju in bil koristen.

Nadaljne teme razgovora med Vranitzkyem in Šinigojem so bili kulturni sporazum med Avstrijo in Jugoslavijo, možnosti tesnejšega gospodarskega sodelovanja ter projekt Karavanškega cestnega predora, ki ga trenutno realizirajo.

Kar se tiče šolskega vprašanja, je Šinigoj v intervjuju

poudaril, da republika Slovenija podpira rešitev v takšni obliki, ki si jo predstavlja slovenska narodnostna skupnost na Koroškem. Slovenci na Koroškem pri tem lahko računajo tudi na podporo matičnega naroda, je izjavil predsednik Dušan Šinigoj.

Po besedah predsednika je tekla beseda tudi o drugih problemih slovenske narod-

nostne skupnosti na Koroškem. Tudi tu je Slovenija izrazila željo po manjšini ustrezni rešitvi.

Predsednik Dušan Šinigoj se je na predvečer razgovora s kanclerjem Vranitzkyem udeležil otvoritve razstave „Dela arhitekta Jožeta Plečnika“ na Dunaju (Berite tudi 5. stran!).

PREBERITE

- na strani
- 2 Šentjakob: Čigav spomin praznujejo
 - 3 Mednarodni obzornik
 - 4 Novi Rutar-Center v Beljaku odprt
 - 5 Plečnik se je vrnil na Dunaj
 - 6 Pregled televizijskega in radijskega sporeda
 - 8 Vilenica 1987
 - 9 7500 Celjanov je videlo „Miklovo Zalo '87“
 - 10 Tedenska križanka
 - 11 Tribuna bralcev
 - 12 Senzacionalen uspeh Selank v državni B-ligi

Žegen in štehvanje na Zilji

V Gorjah, Drevljah, Draščah in Zahomcu so domačini v nedeljo po starem ziljskem običaju obhajali žegen, štehvanje in tradicionalni rej pod lipo. Obiskali smo dogodek v Zahomcu, kjer domače prebivalstvo stari ljudski obi-

čaj še danes izročilo zvesto goji v slovenskem jeziku.

Toplo sonce je bilo ziljskemu prazniku izredno naklonjeno, vestnikovemu uredniku in fotografu pa gostoljubje Petrčeve družine. Po kosilu so zahomški fantje

zajahali na štehvanje. Šentjevi ta mladi je naposled razbil sod ter nato od vaških deklet prejel venec. Rej pod lipo in stara pesem „Bog nam daj en dober dan, ta prvi rej začeli smo...“ sta nato zaključila slovesnost.

Sodišče obsodilo Rainerja

Vodja Židovskega dokumentacijskega centra na Dunaju in znani lovec na nacistične zločince dr. Simon Wiesenthal je v sodni obravnavi na Dunaju dosegel obsodbo 52-letnega Korošca Friedricha Rainerja, sina bivšega koroškega gauleiterja.

Rainer je z nekim letakom trdil, da v koncentracijskih taboriščih nikdar niso obstajale plinske celice; kdor tega ne verjame, naj bi bil tepec ali pa zločinec.

V omenjenem letaku Rainer Simona Wiesenthala ni prišteval prvi kategoriji. Vodja dokumentacijskega centra ga je tožil zaradi oživljanja nacizma in zaradi žalitve časti. Sodišče je Rainerja, ki se je na podoben način večkrat že (publicistično in sodnijsko) zaletaval tudi proti članom slovenske narodne skupnosti, zaradi razširjanja „zgodovinske laži“ o kacetih obsodilo na kazen 9.000 šilingov.

KOMENTAR

MIRKA
MESSNERJANEPRETRGANA
VEZ V
ŠENTJAKOBU

Šest mesecev po odkritju spomenika v Šentjakobu je nacional-socialistični režim pregazil Avstrijo. Pot so mu pripravili njegovi avstrijski pristaši, med njimi tudi duhovni očetje šentjakebskega spomenika in prvi govorniki ob njegovem odkritju – recimo nacional-socialistični vojni zločinec Maier-Kaibitsch, ki je takrat svoje krajevne organizacije že davno izročil NSDAP-ju.

Postavitev spomenika leta 1937 ni bila nič drugega kot propagandistična prireditev (takrat še) ilegalnih nacionalsocialistov, ki so pripravljali Anschluss. Prav zaradi tega so celo v režimskih listih pisali proti takratni prireditvi v Šentjakobu.

Proslava 50. obletnice postavitve spomenika pa ni nič drugega kot propagandistična prireditev duhovnih potomcev nacionalsocializma, ki pripravljajo spominsko leto 1988 na svoj način – v duhu „nemške Koroške“.

Nemški nacionalizem je pripravil koroško miselnost za nacionalsocializem, ki se je v njej kaj hitro udomačil. Sicer je bil vojaško in politično potolčen, zakoreninjen pa je ostal slej ko prej. Rešuje se z ideologijo nemškega šovinizma. V Šentjakobu si je njegova nepretrgana tradicija postavila spomenik, da bi se ob njem vedno znova proslavljala in obnavljala.

Wagner ji pri tem početju daje uradno potuho. Prevzel je pokroviteljstvo za abwehrkämpferbundovo spominsko prireditev.

Za prireditev torej, kjer se, kot že dolgo ne, spaja protislovenska s protidemokratsko in protiaustrijsko linijo, pa če bo tam še toliko rdeče-belo-rdečih zastav in fraz.

Demokratsko usmerjeni Slovenci in Avstrijci ob takem hujšakem izzivanju seveda ne bomo mogli molčati.

Poleg osemčlanske delegacije s Kitajske je bila v Celovcu tudi folkorna skupina, ki je nastopila na Novem trgu.

Celovec – „Meka“
lesnih strokovnjakov

S 36. mednarodnim lesnim sejmom v Celovcu od 9. do 13. septembra so organizatorji dodobra uresničili zamisel, da bi ta manifestacija gozdnega in lesnega gospodarstva pridobila na ugledu v celotni srednji Evropi. V pravem pomenu besede je to bila „Meka“ strokovnih poznavalcev.

Že na samem začetku lesnega sejma, ki ga je ob navzočnosti vicekanclerja Mocka in številnih drugih predstavnikov odprl dipl. inž. Josef Riegler, minister za kmetijstvo, so bili prisotni zastopniki Jugoslavije, Italije, Albanije, ZRN, Poljske in Indonezije, kakor tudi delegacija s Kitajske. Veliko zanimanja za sejem je bilo med strokovnjaki iz Švice, Francije, ZRN, NDR, Danske, Finske in Belgije.

Po geografski legi je Koroška ugodna za tovrstne aktivnosti, saj nad 50% dežele pokrivajo gozdovi, ki dajejo kruh številnim delovnim ljudem. Lesnji sejem pa je

enkratna ponudba za vse, ki imajo na kakršenkoli način opravka z gozdarstvom in lesarstvom, da si izmenjajo svoje izkušnje in seveda svoje dosežke. Konec koncev pa od sodelovanja na sejmu vsakdo pričakuje tudi določen uspeh, bodisi s prodajo ali pa že samo z razstavo.

Vrstile so se številne prireditve, ki so bile povezane z lesom ali lesnimi produkti, kakor tudi s pre-(ob)delavo lesa. Naj omenimo, da je bila v Celovcu tudi razstava osnutkov natečaja, pri katerem so sodelovali arhitekti iz vsega sveta. Razstava je nastala ob sodelovanju prof. Karla Pečka iz Slovenjega Gradca, Stanega Bernika in prof. dr. Dušana Mlinška iz Ljubljane.

V času 36. mednarodnega lesnega sejma je bila v Celovcu osemčlanska delegacija iz Guangxija, avtonomne pokrajine Ljudske republike Kitajske. S tem je vrnila obisk predstavnikom Koroške, ki so bili spomladi na Kitajskem.

Šentjakob: Čigave
tradicije obujajo
pri sivem kamnu?

IGOR SCHELLANDER

V nedeljo, 20. septembra, se bodo spet zbirali pred brambovskim spomenikom na glavnem trgu v Šentjakobu v Rožu. Koroški brambovci bodo proslavljali 50-letnico „svojega“ spomenika. Pokrovitelja proslave bosta šentjakebski župan Grebl in deželni glavar Wagner.

Nadaljuje pa se predvsem sprenevedanje odgovornih organizatorjev in deželnih politikov. Občina, ki je tudi vzdrževalec spomenika, je brambovski monument in njego zgodovinsko obeležje v zadnjem občinskem listu predstavila v najlepši luči: delo avstrijskih patriotov, nobenega nacističnega ozadja, saj nacizma in nacistov takrat baje sploh še ni bilo itd. V istem smislu se je zaganjala proti kritičnim glasovom tudi Kleine Zeitung. V komentarju je v istem listu nadporočnik in šef štaba koroškega vojaškega poveljstva, Günther Spath, napadal kritike iz slovenskega in avstrijskega demokratičnega tabora, ki so v maju tega leta protestirali proti slovesni zaobljubi avstrijske vojske skupno z brambovskimi in kameradovskimi združenji pred omenjenim spomenikom ter jim podtikal zlonamerno laž, ker so opozarjali na nacistično obeležje spomenika. V zvezi z upravičenim kritiziranjem dvomljivih zborovanj in tradicij skušajo zagovorniki le-teh ožigosati demokratične sile kot „nevarne elemente“.

Dejstvo pa je, da sami točno vedo za dejansko nacionalsocialistično kontinuiteto šentjakebskega brambovskega spomenika. Največji škandal pa je, kako trdovratno jo skušajo tajiti.

Javno dostopni dokumenti dokazujejo, da sta bila glavna organizatorja gradnje spomenika, na primer brambovca Fritz in Maier-Kaibitsch, ilegalna aktivista NSDAP. Prvi je bil SS-Sturmabführer. Maier-Kaibitsch (SS-Standartenführer) je kot takratni vodja Heimatbunda poskrbel za to, da je organizacija delovala kot peta kolona ilegalnih nacistov. Da ne omenjamo njihovih „zaslug“ pri izseljevanju Slovencev... Zadnje dvome o nacističnem propagandističnem delovanju v zvezi s šentjakebskim spomenikom ovržejo časopisna poročila o slovesni posvetitvi spomenika 8. septembra 1937. Avstrijskemu klerofašizmu vdani, konservativni list „Kärntner Tagblatt“ (glej faksimile!) močno obsoja izzivanje nacistov, češ da so prireditev zlorabili za nacionalsocialistično zborovanje.

Koroška nacistična preteklost je pustila neizbrisne sledi. Vemo, da so ji mnogi akterji vse do danes ostali zvesti. Tem bolj nerazumljivo je, zakaj vidni politični predstavniki ščitijo oživljanje rjavih spominov pod pretezo „domovinskih“ svečanosti. So že pozabili, koliko socialdemokratov je moralo umreti v kacetih?

Vmesno poročilo:
bistvene točke
so ostale sporne

8. septembra se je sestel redakcijski komite strokovne komisije za dvojezično šolstvo pri zveznem ministrstvu za prosveto in pouk na Dunaju, da bi dokončno formuliral vmesno poročilo. S strani koroških Slovencev sta na tej seji sodelovala ravnatelj Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu dr. Reginald Vospernik in univerzitetni asistent dr. Mirko Wakounig.

Redakcijski komite je na svoji seji redigiral približno polovico končnega besedila, o katerem bo celotna komisija pri ministrstvu razpravljala 30. septembra na ponovni seji. Delo redakcijskega komiteja se je zavleklo zaradi novega osnutka, ki so ga na tej seji predložili zastopniki uradne Koroške. Kot znano so poleg Haiderja in Scheucherja – tudi ti zastop-

niki živčno reagirali na objavljen osnutek vmesnega poročila, ker jim na sejah komisije ni uspelo uveljaviti takozvanega koroškega pedagoškega modela.

Člani redakcijskega komiteja so na svoji prvi seji v nekaterih točkah našli konsens (kar še ne pomeni, da se bodo strinjali tudi koroški politiki), nekatere bistvene točke pa so ostale sporne, kot na primer paralelke, kvalifikacija dodatnega učitelja, preambula in šolski razvojni koncept.

Naslednja seja redakcijskega komiteja bo 18. septembra. Na tej seji, najkasneje pa 30. septembra pa se bo končno pokazalo, ali bo koroška politika pripravljena za rešitev v korist razvoja dvojezičnosti na Koroškem.

BISTRA GLAVA

Dragi starši!

Omogočite svojim otrokom obširno šolsko izobrazbo v obeh jezikih – v slovenščini in nemščini!

Skupni dvojezični pouk je osnovni pogoj za mirno sožitje v sosesčini južnih Korošcev.

Dobro znanje materinščine in „jezika sosedov“ poveča poklicne možnosti in pospešuje gospodarski razvoj regije.

Omogočite svojim otrokom, da se poglobijo v jezikovno in kulturno bogastvo materinščine! To je podlaga za učenje drugih jezikov.

Izkoristite edinstveno priložnost, ki jo Vam nudita naša domača kultura in avstrijska šola na južnem Koroškem.

Skupna šola ostane tudi v bodoče! Zato je prav, da jo podprete.

Ni še prepozno: Od 14. 9. 1987 do 25. 9. 1987 lahko prijavite svoje otroke k dvojezičnemu pouku.

Ravnatelji in učitelji na Vaši šoli Vam dajo nadaljnja pojasnila.

SE UČI SLOVENSKO

Po besedah brambovskega voditelja Steinacherja brambovci niso padli za Avstrijo, pač pa za velenemški rajh. V tem smislu kriči tudi rjavi spomenik iz leta 1937 svoje geslo: „Padli so za nemško Koroško...“

Kärntner Tagblatt

Mr. 207 Klagenfurt, Donnerstag 9. September 1937 44. Jahrgang

Grenzlandfeiern — Heimat und Politik.

In den letzten Monaten sind in manchen Orten unseres Landes Grenzlandtreffen durchgeführt worden, welche der Erinnerung an Kärntens große Zeit dienen sollten. Es wurden Bauten und Denkmäler errichtet, welche die Ereignisse von damals und die Mahnung der

würdevoll zu feiern, sondern mehr daran, Anlässe zu nationalsozialistischen Zusammenkünften und Demonstrationen zu finden.

Wer Augen hat, zu sehen, der sehe, und wer Ohren hat, zu hören, der höre. Was sich vergangenen Sonntag in

St. Jakob im Rosental abspielte, reißt sich würdig in die Reihe dieser, sagen wir etwas seltsamen Grenzland- und Heimatkundgebungen. Wieder sind, wie stets bei solchen Anlässen, weither zusammengezogen die deutschösterreichischen Turnvereine aufmarschiert, alle einheitlich adjutiert, mit dem Marschlied „Heute gehört uns Deutschland, morgen die ganze Welt“, Teilnehmer mit Kornblumen, schwarz-weiß-roten Krawatten und einen weiteren bestimmten parteipolitischen Ton seltsamer Färbung ab.

Kärntner Tagblatt obsoja izzivalno nastopanje nacionalsocialistov v okviru raznih „Grenzlandfeiern“ — danes nihče noče vedeti za nacistična ozadja pri teh proslavah.

Kajžnikov Hanža

Ko sem zadnjič v Celovcu vidu Mocka, sem se pa pošteno ustrašil. Zheldov je zmatran, zdelan. Pri takem državnem proračunu in ob težavah, ki jih ima v lastnih vrstah, se prav nič ne čudim!

„Šolsko vprašanje“ rešiti izven volilnega boja!

Za rešitev vprašanja dvojezičnega šolstva izven volilnega boja se je na tiskovni konferenci v Celovcu zavzel avstrijski vicekancler in zunanji minister dr. Alois Mock. Pri tem je poudaril, da je v tem smislu naslovil tudi pismo kanclerju dr. Vranitzkemu in mu nadalje predlagal sestanek treh predsednikov avstrijskih strank (SPÖ, ÖVP in FPÖ) takoj, ko bo na razpolago poročilo strokovne komisije pri ministrstvu za prosveto in pouk.

Dr. Mock se je na tiskovni konferenci v Celovcu ponovno izrekel za rešitev vprašanja dvojezičnega šolstva „na osnovi koroškega pedagoškega modela“, istočasno pa poudaril, da je za intenzivna pogajanja z zastopniki manjšine.

Na očitek urednika „Slovenskega vestnika“, da je koroški pedagoški model pri pogajanjih v strokovni komisiji pri Zveznem ministrstvu za prosveto in pouk „bolj ali manj pogorel“, se je Mock delal neinformiranega. „Ne poznam rezultatov in dosedanjega razvoja pogajanj v tej komisiji“, je priznal vicekancler. Ni pa hotel odgovoriti na vprašanje, ali bo o rešitvi problema odločal strokovni ali politični vidik.

Izrekel pa se je za čimprejšjo rešitev. To tudi zaradi tega, ker je slišal, da na Koroškem razpravljajo o možnosti, da bi volitve v Koroški deželni zbor preložili na jesen 1988.

Ivan Lukan

OBZORNIK

Afera Waldheim: Novi očitki

ATENE. Poslevoedeči predsednik Židovskega svetovnega kongresa, Elan Steinberg, je na zasedanju Evropskega židovskega kongresa v Atenah predložil nove, do zdaj še neobjavljene dokumente o prikriti nacionalistični preteklosti sedanjega avstrijskega predsednika Waldheima. Gre za gradivo, zbrano v ameriškem nacionalnem arhivu; dokumenti pričajo o dejavnosti takratnega oficirja nemškega „wehrmachta“ Waldheima v letih 1943/44 v Grčiji. Waldheim da je sodeloval pri deportacijah civilnega prebivalstva, pri pregonu Grkov v delovna taborišča, in pri akcijah proti partizanom ter v maščevalnih ukrepih proti prebivalstvu. Na zasedanju so predložili celo dokument s povelji in navodili za „očiščevalne akcije“ zaradi

„močne koncentracije banditov“ v severni Grčiji: polovijo in odpeljejo se naj uporniški civilisti, „banditi, ujeti v boju, pa postrelijo...“ Podpisan: nadporočnik Waldheim. Tiskovni referent današnjega predsednika je te trditve zavrnil kot nerésnične.

ZDA: Že 3000 okvar v JE

WASHINGTON. Skoraj 3000 incidentov pri obratovanju jedrskih elektrarn so v ZDA našli v enem samem letu (1986). V najmanj enajstih zelo resnih primerih bi ameriška Komisija za jedrsko gospodarstvo morala obvestiti ameriški kongres. V 678 primerih okvar so morali delovanje atomskih central iz varnostnih vzrokov prekiniti. Poleg naravnih in tehničnih vzrokov so temu krivi tudi človeški: uslužbenci so pod vplivom mamil sprožili napake. Te podatke je pretekli ponedeljek v Washingtonu objavila ameriška organizacija potrošnikov.

VOEST — Iran-gate razkrit?

LINZ. Proti državnemu VOEST-ovem podjetju Noricum (proizvajalec orožja) teče preiskava kriminalne policije. Podjetju očitajo prodajo 140 topov Iranu. Kupčija je menda tekla preko Libije. Bivši vodja VOEST-ove trgovske tvrdke Intertrading, Gernot Preschern, ki je trenutno v zaporu, je pred tedni že izjavil, da je prejel dva milijona šilingov podkupnine. Policija je aretirala tudi bivšega šefa Noricuma, Petra Unterwegerja. Odgovorni slej ko prej tajijo. Policija pa je v hišni preiskavi zasegla bremeneče in sumljive poslovne podlage. Slučajno je v teku preiskave preko teleprinterja dospelo naročilo iz Irana: rezervni deli in dodatne aparature za opremo topov...

Vojska bo dobila rakete

DUNAJ. Obrambni minister Lichal je za naslednje leto napovedal nabavo defenzivnih raket za avstrijsko zvezno vojsko. Odločitev je bila potrjena tudi na zasedanju zveznega obrambnega sveta. Tudi vlada je potrdila odločitev, vprašanje financiranja pa je trenutno še odprto. SPÖ je pred leti še nasprotovala, saj državna pogodba prepoveduje oborožitev vojske s tovrstnim orožjem. Poleg ÖVP in FPÖ so v preteklem času predvsem ZDA in NATO pozivale nevtrarno Avstrijo, naj svojo vojsko oprepi s „sodobnim“ orožjem.

Turčija: Pičla večina za pluralizem

ANKARA. Z 100.000 glasovno večino so se turški državljani pred tednom in pol v posebnem državnem referendumu toliko da le izrekli za ponovno uvedbo političnega pluralizma. Kajti od leta 1980, odkar je po političnih nemirih in njim sledečemu državnemu udaru zavlada vojaščina, je bilo prejšnjim političnim strankam prepovedano delovanje. Prepoved je prizadela tudi večinski stranki socialdemokrata Ecevit in desnokonservativca Demirela, ki sta si poprej v vladi večkrat menjali državno oblast. Za ponovno uvedbo pluralističnega sistema so glasovali v vzhodnih predelih države — tam je politično nezadovoljstvo prebivalstva največje (v tem predelu živijo tudi člani zatirane kurdske narodnosti). Sedanja vlada ministrskega predsednika Özala je referendum izvedla zelo kratkoročno, zdaj pa je že za letošnji november postavila termin za nove volitve. Vlada in vojaščina na zopetno uvedbo državljan-skih svobod vsekakor zelo neradi pristajata — do zdaj prepovedana politična opozicija naj bi imela čim manj časa za pripravo na volitve. Na demokratizacijo trenutno čaka tudi še na tisoče političnih jetnikov, ki so ravno pred kratkim, v juliju in avgustu tega leta, z masovno lakotno stavko opozorili mednarodno javnost na kršenje človeških pravic ter mučenje političnih jetnikov pod zdajšnjim turškim vladnim režimom.

KOMENTAR

dr.
MARJANA
STURMAZNANJE
JEZIKOV
NUJA ČASA

Začetek šolskega leta je tako za starše kot za otroke – šolarje povezan z novimi upi, željami in včasih tudi dodatno bojaznijo. Na južnem Koroškem pa se morajo starši še dodatno odločiti, naj prijavijo svojega otroka k dvojezičnemu pouku ali ne? Ta možnost obstaja namreč še v času prvih desetih dni pouka.

O pomembnosti dvojezičnega šolstva smo prav v zadnjih treh, štirih letih, ob primitivnih napadih nacionalistov nanj, mnogo razpravljali. Domala vsi avstrijski strokovni krogi so se enoglasno izrekli za dvojezično vzgojo, ne samo kot humanistično vrednoto iztekačega se 20. stoletja, temveč tudi kot vrednoto, ki bogati vsakega posameznika tako v njegovih intelektualnih sposobnostih kot tudi v širjenju obzorja.

Tako tudi ni naključje, da je Evropski svet sprejel normativ, po katerem ocenjuje za analfabeta vsakogar, ki poleg svoje materinščine ne obvlada še jezik sosedu in najmanj en svetovni jezik.

Lahko ugotovimo, da je koroška javnost, vsaj kar se tiče njenih reprezentantov in nekaterih pomembnejših medijev, še daleč od zavesti Evropskega sveta.

Poleg sociološke pomembnosti dvojezične vzgoje in pouka za sporazumevanje narodov sosedov je dvojezičnost tudi odločilno merilo (ne)humanistične pedagogike na Koroškem.

Toliko bolj se bomo koroški Slovenci in nemškogovreči demokrati ob letošnjem vpisovanju v šolo ravnali po evropskih normah. Ne samo zaradi tega, ker cenimo materin jezik, slovensko kulturo in identiteto, temveč tudi zato, ker nečemo biti analfabeti. Za analfabetizem, ki je hkrati tudi kulturni primitivizem, med koroškimi Slovenci ne sme biti prostora.

Zato bomo prijavi svoje otroke k dvojezičnemu pouku!

Beljak: Nad 10.000 ljudi odprlo Rutar-Center

V Beljaku je bil v petek in soboto pravi ljudski praznik. Ob prodajnem salonu se je v dveh dneh nabralo nad 10.000 ljudi, da bi nakupovali po otvoritvenih cenah, se udeležili dražbe pohištva (začeli so pri enem šilingu), čakali na žreb poleta z balonom. Pritegnila pa sta jih seveda tudi šovmaster Peter Rapp in pevec Peter Kraus.

Otvoritve se je udeležilo tudi mnogo politične prominenec. Beljaški župan Helmut Manzenreiter je v svojem nagovoru pozdravil odločitev Rutarjeve družine, da postavi svojo drugo prodajno hišo v Beljaku, ki postaja vedno pomembnejše gospodarsko in trgovsko središče. Tudi namestnik koroškega deželnega glavarja Erwin Fröhbauer je opozoril na sposobnosti koroških proizvajalcev in trgovcev s pohištvom. Prej so Korošci hodili po kvalitetno pohištvo v Italijo, sedaj pa je že obratno, je dejal Fröhbauer.

Družinsko podjetje Rutar, ki ga kot poslovodje vodijo Milan, Mara in Joško Rutar, pa je ob otvoritvi poudarilo, da je z novo trgovino ustvarilo tudi 30 novih delovnih mest. Skupaj je v centrih v

Dobrli vasi in Beljaku sedaj zaposlenih 130 ljudi. V Beljaku je v štirih etažah 4000 m prodajnih prostorov. V zadnjih desetletjih pa je družina Rutar v razširitev svojega podjetja investirala okoli 80 milijonov šilingov.

Južnokoroško podjetje Rutar, ki bo tudi iz Beljaka dostavljalo in montiralo pohištvo na domu brezplačno, je pripravilo res zanimivo otvoritev. Ne samo, da je hrana in pijača pred stavbo in v šotoru

stala le po 10 šilingov, igral je beljaški mladinski orhester, skupaj z zelo priljubljenim Petrom Rappom so peli in igrali „The Butterflies“, nazaj v petdeseta leta pa je staro in mlado popeljal znani nemški pevec Peter Kraus.

V Beljaku in Dobrli vasi veljajo otvoritvene cene še do 19. 9. t. l. V naslednjih treh sobotah pa se bodo trije zmagovalci žrebanja za nekaj ur z balonom dvignili nad Beljak in Koroško.

Nad 10.000 ljudi je prišlo na otvoritev novega Rutar-Centra v Beljak (zgoraj). Za uspešen okvirni spored pa sta poskrbela šovmaster Peter Rapp (slika) in znani pevec Peter Kraus.

Tovarna Obir: emisije pod mejno vrednostjo

V javnih občilih je bil dne 8. 9. 1987 omenjen problem Tovarne celuloze Obir, kakor tudi celotne celulozne industrije v zvezi z onesnaževanjem. Florian Faber, član organizacije Greenpeace je izjavil, da pri Obirju dodajajo težko topljive ogljikovodike.

Obir ugotavlja, da takšni klorirani ogljikovodiki nastajajo v vseh tovarnah celuloze na svetu, ki proizvajajo beljeno papirno celulozo, tako tudi v tovarni Obir.

Vodstvo podjetja se je že leta 1984 zavzelo za rešitev tega problema in je poskušalo dodajanje klora zmanjšati na minimum, kar mu je tudi uspelo.

Merjenja v reki Beli, ki jih je izvedel Urad koroške deželne vlade, so ta prizadevanja potrdila. Tako so ugotovili samo 5 mikrogramov teh snovi, medtem ko je mejna vrednost 25 mikrogramov.

Smernice za omejitev emi-

sij v odpadkih (ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo, septembra 1981) so približni podatki, natančne emisije ugotovijo šele potem v obravnavi po vodnem pravu.

Za takšno obravnavo se tovarna Obir že leta prizadeva. Nadalje naj bi bilo tudi že znano, da je tovarna pri Koroški deželni vladi vložila projekt za sanacijo okolja v dolini Bele, vendar pristojne oblasti Koroške in zvezne vlade še niso ukrepale.

KOMENTAR

dr.
FRANCIJA
ZWITTRA
ml.OB PLEČNIKOV
RAZSTAVI

Plečnikova razstava na Dunaju, ki je deležna izjemnega zanimanja, izpričuje dvoje:

Dunaj nima primerne razstavnega poslopja, čeprav ga nujno potrebuje. Anekdotična izjava francoskega sourejevalca pričujoče razstave, češ da se Plečnik na Dunaju od Plečnika v Parizu razlikuje kakor komorna glasba od simfonije, ni toliko humoriistična kot pravilna. Vsaj tako se to zdi vsakemu, ki je lahko primerjal razstavi v pariškem Centre Pompidou in v dunajskem Historičnem muzeju. In ni čudno, da Dunaj zamudi mnogo zanimivih potujočih razstav edinele zaradi prostorskih razlogov. Že Firnberger in Fischer sta v ta namen obljubljala adaptacijo neizkoriščenega „Messepalasta“, Tuppy pa zapira muzeje, ker očito ni zmožen ali voljan ali oboje, da bi zagotovil denar za neobhodne kulturne potrebe.

Da je Dunaj kljub temu segel po Plečnikovi razstavi in se tako oddolžil umetniku, ki se sam nikoli ni smatral ne za Dunajčana ne za Avstrijca, temveč za Slovenca, ki pa je kljub temu Dunaj okrasil in obogatil s svojim delom, je razveseljivo; še bolj pa je razveseljivo, da nihče od navzočih govornikov in politikov ni poskušal zakriti slovenskega porekla Jožeta Plečnika ali ga posvojiti za „Evropejca“ ali „Srednjeevropejca“ ali imaginarnega, nadnacionalnega „post-modernista“ ali zakaj drugega, saj je takih pojmov še več. Uradni Dunaj se je spomnil slovenskega arhitekta, ki je deloval tudi v tem mestu. Nič več in nič manj.

In da ostanemo na tleh: to ni nikakršen vzrok za vzkljanje gesla „končno nas prizna tudi že Dunaj (ali kar Avstrija)“ – med kulturnimi narodi je to samoumevno.

Veseliti bi se take samoumevnosti kvečjemu na Koroškem: tu bi bila korak naprej ne samo v kulturi, temveč tudi v kulturi politike.

Otvoritve Plečnikove razstave na Dunaju se je udeležil tudi predsednik izvršnega sveta Slovenije Dušan Šinigoj (tretji z leve).

Dunaj gostitelj razstave „Dela Jožeta Plečnika“

Orgelski koncert v cerkvi Svetega Duha v šestnajstem dunajskem okraju, v katerem je glasbeni umetnik Hubert Bergant igral skladbe evropske orgelske glasbe od njenih začetkov do danes, od Buxtehude do Bacha in avstrijskega sodobnika Haselböcka pa tudi skladbe Slovencev Antona Försterja in Primoža Ramovša, je bil dostojen in primeren okvirni začetek ob otvoritvi velike arhitekturne in umetniške razstave v spomin življenjskemu delu Jožeta Plečnika, enega najpomembnejših arhitektov srednje Evrope v prvi polovici našega stoletja.

Strokovno imenitno pripravljeno razstavo „Dela arhitekta Jožeta Plečnika“, ki je na ogled do 1. novembra t. l., sta v Historičnem muzeju mesta Dunaj ob množični udeležbi publike, ki je mogočno presejala podobne otvoritvene ceremonije v tem posloju in ki nikakor ni bila omejena na slovensko ali jugoslovansko kolonijo na Dunaju – odprla ob navzočnosti dunajskega podžupana Erharda Buseka, predsednik IS Slovenije Dušan Šinigoj ter dunajski občinski svetnik za kulturo Franz Mrkvicka.

Dunaj je po Barceloni, Parizu in Münchnu četrti gostitelj razstave Plečnikovega dela, ki so jo pripravili in uredili strokovnjaki ljubljanske univerze za arhitekturo: hkrati pa je Dunaj – po Pragi in Ljubljani – prav tisto mesto, kjer je Plečnik zapustil največ svojih umetnin: najprej je bil kot učenec Otta Wagnerja soustvarjalec znamenite „Sadtbahn“ – proge skozi takratno avstro-

ogrsko prestolnico, zasloveli pa sta njegovi zgradbi: cerkev sv. Duha v Ottakringu in posebno še „Zacherlovo poslopje“ v dunajskem notranjem mestu. Svoje delo je Plečnik nadaljeval – ko je čedalje bolj postal tarča nemško-nacionalističnih izpadov – v Pragi, kamor ga je povabil sam predsednik češkoslovaške republike Masaryk in pozneje v Ljubljani, kamor se je kot zavezen Slovenec odzval vabilu tamkajšnje novoustanovljene univerze za profesorja arhitekture.

Dunajski občinski svetnik Mrkvicka je v svojem otvoritvenem nagovoru nagasil tudi narodnostni pomen Plečnikove arhitekture za mesto Dunaj: to mesto slovi prav zaradi tega, ker spaja narodne elemente celotne monarhije in tudi danes je treba priznati prispevek slovenskih narodov za njegovo rast v kulturno središče srednje Evrope. Ta razstava bodi v ta namen skromna dača, je dejal Mrkvicka.

Dušan Šinigoj pa je poudaril pomen mednarodno priznanih slovenskih kulturnih ustvarjalcev k utrditvi slovenske kulturne identitete: zanimanje za Plečnikovo delo od Španije preko Francije in ZR Nemčije tja do Avstrije vsekakor potrjuje, da je tudi slovenski narod dal svoj prispevek k temu, kar danes mednarodno slovi kot srednjeevropska kultura takojmenovanega „fin de siecla“.

Obširno o Plečnikovem delu, življenju in pomenu bomo poročali v prihodnji prilogi SV.

Pisatelji na Obirskem

„Manjšinski pisatelji in založništvo“ je osrednja tema 8. srečanja pisateljev narodnih skupnosti na Obirskem. Od 25. 9. do 27. 9. se bodo pri Kovaču na Obirskem zbrali pisatelji in založniki iz Koroške, Gradišanske, Slovenije, Italije in NDR. V predavanjih in diskusijah bodo razpravljali o literaturi narodnih skupnosti, o perspektivah slovenskega založništva v

Trstu in o madžarski in italijanski literaturi v Sloveniji. Srečanje se bo končalo z literarnim branjem pri Miklavžu v Bilčovsu. Med drugim se bodo srečanja udeležili Vladimir Kavčič, predsednik republiškega komiteja za kulturo Slovenije, Rudi Šeligo, predsednik DSP ter Tone Partljič, Dimitrij Rupel in Beno Tauffer. Srečanje organizirata DSPA in SPZ.

DIESE WOCHEN IM

SLOVENSKI VESTNIK

Treffen Vranitzky – Šinigoj: Schulfrage im Vordergrund!

Als nützlich bezeichnete der Regierungschef der Republik Slowenien, in einem Interview mit dem „Slovenski vestnik“ das am vergangenen Donnerstag im Bundeskanzleramt in Wien stattgefundene Treffen mit dem österreichischen Bundeskanzler Dr. Franz Vranitzky. Themen der in einem konstruktiven Klima stattgefundenen längeren Unterredung waren die Minderheitenfrage in Kärnten, das angestrebte Kulturabkommen zwischen

Österreich und Jugoslawien, Wirtschaftsfragen, und der derzeit im Bau befindliche Karawankentunnel. Nach den Worten des Regierungschefs der Republik Slowenien stand die Frage des zweisprachigen Schulwesens in Kärnten im Vordergrund des Gespräches, wobei seitens der Republik Slowenien erklärt wurde, daß diese eine Lösung in der Form unterstützte, welche die slowenische Volksgruppe in Kärnten fordert.

Literatentreffen in Ebriach/Obirsko

„Volksgruppenliteraten und das Verlagswesen“ ist das zentrale Thema des 8. Treffens von Volksgruppenliteraten in Ebriach/Obirsko in der Zeit vom 25. 9. bis 27. 9. Am Treffen werden Schriftsteller und Verleger aus Kärn-

ten, Burgenland, Slowenien, Italien und der DDR teilnehmen. Zu den wichtigsten Programmpunkten zählen Diskussionen und Beiträge zur Literatur der Volksgruppen. Weiters wird über ungarische

Kriegerdenkmal mit brauner Vergangenheit...

In St. Jakob im Rosental/Sentjakob findet am Sonntag die 50-Jahr-Feier des Abwehrkämpfer-Kriegerdenkmals statt. Befremdend ist der Ehrenschrift von Bürgermeister Greßl und LH Wagner für die Veranstaltung vor einem Denkmal mit eindeutiger brauner Tradition. Sogar das dem ständestaatlichen Regime treue „Kärntner Tagblatt“ kritisierte 1937 das bei der Denkmaleinweihung mehr als offensichtliche demonstrative nationalsozialistische Auftreten von Organisatoren und Teilnehmern (siehe Faksimile auf Seite 3!). Veranstaltungen vor diesem Denkmal waren auch bis heute immer vom Aufmarsch rechtsradikaler Organisationen, extrem nationalistischen (Politiker-) Reden und anti-slowenischer Hetze begleitet.

und italienische Literatur in Slowenien diskutiert. Es ist auch ein Podiumsgespräch zu den Überlebenschancen des Verlagswesens von Volksgruppen und kleinen Völkern geplant. Es werden mehrere Persönlichkeiten am Treffen teilnehmen.

Wiesenthal gewann Prozeß gegen Rainer

Der Leiter des Jüdischen Dokumentationszentrums in Wien, Simon Wiesenthal, verklagte den 52-jährigen Sohn des ehemaligen Gauleiters von Kärnten, Ing. Friedrich Rainer wegen Ehrenbeleidigung und erwirkte nun vor dem Bezirksgericht Wien-Hernals dessen Verurteilung. Rainer hatte in Flugblättern behauptet, es hätte keine Gaskammern gegeben, und wer dies nicht zugibt, sei entweder ein Dummkopf oder ein Verbrecher. In diesem derselben Schrift bescheinigte Rainer dem Naziverbrecher-Jäger Wiesenthal, kein Dummkopf zu sein... Die unter das NS-Wiederbetätigungsverbot fallende „Gaskammer-Geschichtslüge“ und die Ehrenbeleidigung brachten Rainer eine Strafe von 9.000 Schilling ein.

Ausstellung von Werken J. Plečniks in Wien

Mittwoch vergangener Woche wurde im Historischen Museum der Stadt Wien in Anwesenheit von überaus viel Prominenz, darunter auch der Ministerpräsident der Republik Slowenien, Dušan Šinigoj, die Ausstellung „Die Arbeiten des Architekten Jože Plečnik“ feierlich eröffnet. Wien ist nach Barcelona, Paris und München die vierte Station dieser in ganz Europa vielbeachteten Ausstellung, die von Architektur-Experten der Universität „Edvard Kardelj“ in Ljubljana vorbereitet und organisiert wurde. Ministerpräsident Šinigoj betonte in seiner Rede den Wert international anerkannter slowenischer Kulturschaffender zur Festigung der kulturellen Identität der Slowenen. Die Ausstellung ist noch bis 1. November dieses Jahres geöffnet.

EIN KLUGER KOPF

Liebe Eltern!

Ermöglichen Sie Ihren Kindern eine umfassende schulische Ausbildung in **beiden Sprachen** – in Deutsch und Slowenisch!

Gemeinsamer zweisprachiger Unterricht ist eine wichtige Voraussetzung für ein friedliches Miteinander von Nachbarn in Südkärnten.

Die „Sprache des Nachbarn“ zu sprechen, erhöht die **Berufschancen** und fördert die **wirtschaftliche Entwicklung** der Region.

Ermöglichen Sie Ihren Kindern, den Reichtum **zweier Kulturkreise** kennenzulernen!

Nützen Sie diese einzigartige Chance, die Ihnen diese unsere heimische Kultur und die österreichische Schule in Südkärnten bieten.

Die gemeinsame Schule bleibt auch in Zukunft! Sie verdient Ihre Unterstützung!

Noch ist es nicht zu spät:
Anmeldung zum zweisprachigen Unterricht
vom 14. 9. 1987 bis 25. 9. 1987.

Schulleiter und Lehrpersonen Ihrer Schule
geben Ihnen weitere Auskünfte.

LERNT AUCH SLOWENISCH

TV LJUBNA

TO

9.05 Policijska postaja; 9.30 Beneški trgovci; 10.00 Proizvodnja toka; 10.15 Nevarnosti kolesarjev; 10.30 To je New York; 12.05 Šport v ponedeljek; 16.30 Oddaja za najmlajše; 17.05 Čebelica Maja; 17.30 Oddaja z miško – risanka; 17.55 Otrokom za lahko noč; 18.00 Slike iz Avstrije; 18.30 Mi – družinska oddaja; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 20.03 Šport; 20.15 Zunanje-politični report; 21.08 Pogled in ugani; 21.15 Dallas; 22.00 Apropoz film; 22.45 Amarcord – italijanski film.

17.00 Tehnika upodabljalno umetnosti; 17.15 Poprej kaznovan; 17.30 Orientacija; 18.00 Kviz; 18.30 Klinika v Schwarzwald; 19.15 Tedaj; 19.30 Čas v sliki; 20.03 Novo v znanosti; 20.15 Produkti iz Avstrije – kviz; 21.08 Poglej in ugotovi; 21.15 Čas v sliki; 21.35 Kulturne novice; 21.45 Cafe Central.

16.25–23.00 Teletekst; 16.40 Mozaik – šolska TV – ponovitev; 17.45 Poročila; 17.50 Ex libris M&M; 19.00 Obzornik; 19.10 Risanka; 19.15 Iz TV programov; 19.25 Zrno, vreme; 19.30 Dnevnik; 20.00 Sakralni koncert Duka Ellingtona – posnetek iz frančiškanske cerkve v Ljubljani; 22.05 Integrali; 22.45 Dnevnik

17.30 Tuji jeziki; 18.
Hidak; 18.30 Risan
19.00 Rezerviran č
nalniški informacijs
ja; 20.30 Žrebanje l
21.00 Narodna glas

Sobota. 19. 9.

Torek, 22. 9.
Miro Miškulnik:
„Učitelj v šoli“ –
Vesela zvočna slika
v narečju

Ponedeljek, 21. september: Usoda Glasbene šole na Koroškem je po hudi finančni krizi in zadolženosti negotova. Verbalno se vsi prizadeti zavzemajo za njen nadaljnji obstoj, vendar do sedaj ni uspelo doseči več, kot ugotoviti simptome. V ponedeljek, 21. septembra bodo prizadeti dejavniki pred mikrofonom v živo zavzeli stališče. Poslušalci imajo po telefonu (štev. 51 40 54) možnost neposredno poseči v oddajo.

Naročam „Silki v
da mi ga pošila na

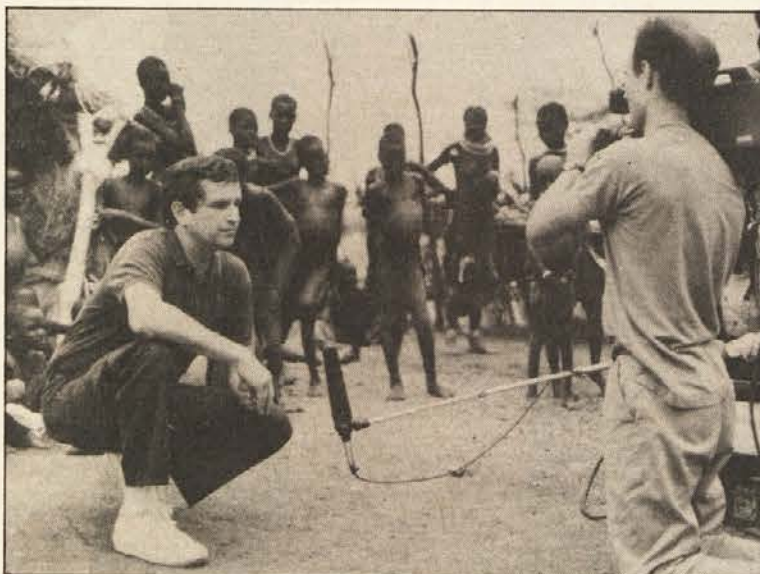
Obvezujem se, da bom naročnino (250 šilingov⁸⁰⁰ slavijsko) redno plačeval(a) in prosim, da mi pošlješ račun.

(krsi in datum)

4.30 Poročila; 4.50 Dnevni koledar; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Iz naših sporedov; 8.35 Igraj kolce; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Odrasli tako, kako pa mi?; 14.35 Popoldanski mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtljak želja; 19.35 Lahko noč, otroci; 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi; 21.05 Radijska igra; 22.30 Slovenski pevci zabavne glasbe.

0.00–6.00 Nočni program
6.00–6.30 Križem – kražem – narodnozabavna glasba
6.30–7.00 Glasbena skrinja
7.00–10.00 MM 2 vam želi dobro jutro
10.00–12.00 Memories – glasbeni spomini
12.00–14.00 Glasbeni vrtljak
14.00–17.00 Popoldne z MM 2
17.00–18.00 Hit Corner – ura za glasbene uspešnice
18.00–18.30 Križem – kražem
18.30–19.30 Country
19.30–20.30 TOP TEN – mednarodna lestvica
20.30–22.00 Happy Pop – vedre melodije
22.00–24.00 Glasba na tekočem traku

Sreda, TV LJ 1, 18.05 – Naš prijatelj Piki Jakob se bo spet šolal, tokrat v šoli odraslih. To ni šola, v kateri se učijo računati, pisati in brati, marveč nekaj veliko bolj prijetnega in imenitnega. Vpisal se je v avto-šolo. Kakšne težave bo doživel naš prijatelj, boste lahko sami spoznali v četrti zgodbi nanizanke, za katero je napisal scenarij pesnik Kajetan Kovič, režiral pa jo je Marjan Ciglič.

Sreda, TV A 2, 20.15 – Prizorišče Afrika je report med vojno in gladovanjem. David Royle in Douglas Cheek skušata nakazati problematiko in težave reporterjev, ki se trudijo, da bi informirali zapadni svet o črni Afriki. Da je takšno početje povezano z mnogimi neprijetnostmi, leži jasno na dlani. Industrijskim državam je največkrat kaj malo mar za probleme, s katerimi se soočajo Afričani. Zanimajo se samo takrat, kadar lahko zase iztržijo kakšno gospodarsko prednost. Hodding Carter pa bo poročal iz južnega Sudana.

Sreda, TV LJ 1, 20.45 – V nas bog ne verjame več, je prvi del avstrijske trilogije „Kam in nazaj“, ki jo bo oddajala RTV Ljubljana kot film tedna. Črno-beli film je bil posnet leta 1981, sponzorirali pa sta ga švicarska in zahodnonemška televizija. Prvi del je režiral Axel Corti, zgodba pa se začne novembra 1938, malo več kot pol leta po priključitvi Avstrije k Nemčiji. Namesto ležernosti in prijaznosti vladata na Dunaju nasilje in teror. Vse več je Dunajčanov, predvsem dunajskih Židov, ki želijo zapustiti državo. Eden izmed njih je tudi zadržan sedemnajstletnik Ferry Tobler, ki je lahek plen neusmiljenim okoriščevalcem.

Sobota, TV A 2, 20.15 – Na zapuščenih obali samotnega otoka Nove Anglije uživa moški ob mladostnih spominih. Le-ti ga povedejo nazaj v poletne počitnice leta 1942, ki jih je preživel s svojimi domačimi in prijateljem Oscyjem in Benijem. Neizbrisno mu ostanejo v spominu prva ljubezenska doživetja, ki ga spremljajo skozi življenje. Oddaja torej, ki bo prijala predvsem ljudem, ki pravtako iščejo samoto za obujanje spominov.

„Ski vestnik“ in prosim,
ošte naslednji naslov:

8000 dinarjev – za Jugo-
ostračun in položnico.

(podpis)

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Sobota 19. 9. 19.30	ljudska šola v Žitani vasi	KULTURNI VEČER sodelujejo domači pevski zbori in MoPZ iz Podčetrčka	SPD Trta
Sobota 19. 9. 19.30	kulturni dom v Dobrli vasi	OBČNI ZBOR POSOJILNICE-BANK Vabljeni člani	Dobrla vas
Nedelja 20. 9., 14.00	Davidov travnik v Šmihelu	VAŠKI PRAZNIK	KPD Šmihel
Petek 25. 9. Nedelja 27. 9.	gostilna Kovač na Obirskem	PISATELJSKO SREČANJE NA OBIRSKEM Tema: Manjšinski pisatelji in založništvo	SPZ, DSPA, SPD Val. Polanšek, Slov. center P.E.N., Kärntner Schriftstellerverband
Petek 25. 9. 20.00	farna dvorana v Selah	KONCERT pop-skupine „RENDEZVOUS“ ob 85-letnici organizirane kulturne dejavnosti v Selah	
Sobota 26. 9.	pri Pušniku v Šentkandolfu	„VESELICA GORJANCEV“ Igrajo „Fantje iz Podjune“, srečolov	SPD Gorjanci v Kotman vasi
Nedelja 27. 9. 14.00	Kulturni dom na Radišah	SREČANJE BIVŠIH PREGNANCEV Spored: Redni občni zbor Zveze slovenskih izseljencev povezan s tradicionalnim družabnim srečanjem, ki ga bodo domači prosvetaši popestri s kratkim kulturnim sporedom.	Zveza slovenskih izseljencev

RAZSTAVE

Četrtek 17. 9. 19.30	Katoliški dom prosvete Tinje	OTVORITEV RAZSTAVE TERRE NIGRE keramična umetnost iz antične dobe	Tinje
	Posojilnica Bilčovs	RAZSTAVA DEL SIMONA VERATSCHNIGA	Galerija BI
	Katoliški dom prosvete v Tinjah	OTVORITEV RAZSTAVE DEL JOŽEFA STRAZARJA	Tinje
do 20. 9.	Felshof Sekull v Dholici	RAZSTAVA DEL DRAGA DRUŠKOVIČA	
do 28. 9. 10.00-24.00	Kulturna taberna Pri Joklnu	RAZSTAVA: „PRISOTNOST AFORIČNEGA PROSTORA“	Kulturno društvo pri Joklnu
do 20. 9. 15.00-18.00	Galerija Rožek	RAZSTAVA NOVEJŠIH DEL GUSTAVA JANUŠA	Galerija Rožek
do 2. 10. 10.00-24.00	Kulturna taberna Pri Joklnu	RAZSTAVA FOTOGRAFIJ TONIJA REICHMANNA – „GILKABA“	Kulturno društvo Pri Joklnu

Izseljenci, bivši sotrpini!

Letos je minilo 45 let od tistih usodnih dni v aprilu 1942, ko so nas nacistični oblastniki in njihovi domači pomagači pregnali z rodne zemlje ter nas kot zločince odpeljali v tujino, v pregnanstvo. Takrat v taboriščih, ko smo hrepeneli po domačih krajih, smo si obljubili, da bomo gojili izseljensko zavest in s tem narodno zvestobo ter jo kot dragoceno vrednoto posredovali mladim rodovom.

Vendar se danes dogaja, da že marsikdo pozablja nekdanjo obljubo. Zato naj bo naš občni zbor poziv vsem bivšim sotrpinom in vsem našim rojakom: Kakor je smrtna obsodba, ki jo je izrekel zločinski nacizem, ogrožala vse koroške Slovence, tako mora tudi spomin na pregnanstvo, na trpljenje in boj našega človeka biti skupna zadeva nas vseh!

To toliko bolj, ker naša enakopravnost tudi danes še ni v celoti uresničena, ko nam slej ko prej odrekajo pravice na vseh področjih življenja, ko obstoj naše narodne skupnosti ogrožajo množični pojavi neonacizma in narodnega šovinizma. Današnje napade nemških nacionalistov na skupno dvojezično šolo namreč ne moremo razumeti drugače kot nadaljnje izpolnjevanje Hitlerjevega povelja „Macht mir das Land deutsch!“ Nesramne zahteve po odlikovanju bivših nacistov in sokrivcev preganjanja koroških Slovencev samo dokazujejo, da nacistična preteklost v Avstriji in zlasti na Koroškem še dolgo ni premagana.

Na vse to bomo opozorili na našem občnem zboru, kjer bomo spregovorili tudi o bližnji 50-letnici usodnega razvoja, ko so nacisti zbrisali Avstrijo z zemljevida in jo kot del Nemčije pahnili v največje prelivanje krvi in najhujše preganjanje nedolžnih ljudi.

Zato 27. septembra vsi na Radiše! Prisrčno vabljeni bivši pregnanci in protifašistični borci, da bomo skupno obnovili obljubo, ki smo si jo dali v pregnanstvu. Pridite s svojimi družinami, s sosedi in prijatelji!

Rado Janežič, l. r.
tajnik

Jože Partl, l. r.
predsednik

Prireditve v Sloveniji

V soboto, 10. oktobra ob 11. uri bo v Mariboru na Leninovem trgu slovesno odkrit spomenik slovenskemu generalu in pesniku Rudolfu Maistru, ki je v letih 1918/1919 ohranil Maribor z vso slovensko Štajersko Sloveniji in Jugoslaviji.

Ker domnevamo, da je tudi na Koroškem še živih nekaj nekdanjih Maistrovih borcev, prosimo le-te, naj sporočijo svoja imena na naslov Združenje prostovoljcev-borcev za severno mejo, 62.000 Maribor, Prešnova ulica šte. 17, Jugoslavija, da bi jim lahko poslali osebna vabila k odkritju.

Hkrati vabimo tudi ostale koroške Slovence, da se v čimvečjem številu udeležijo odkritja Maistrovega spomenika.

Odbor za pripravo proslave 70-letnice bojev za severno mejo

SLOVENSKI VESTNIK

Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec – Borovlje.
Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p.p. 171 61000 Ljubljana. **Letna naročnina:** 250 avstr. šilingov; za Jugoslavijo 8000 dinarjev. **Oglasi:** 1/1 stran 12.000 avstr. šilingov, za Jugoslavijo 600.000 dinarjev.

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straße 16. **Uredništvo in uprava:** 9020 Celovec, Tarviser Straße 16, tel. (0 463) 51 43 00-30/31/32/33/34, teleks 42 20 86 sndk a. **Glavni urednik:** Ivan P. Lukan; **urednika:** Andrej Kokot, Andrej Mohar.

V okviru VILENICE 87 je bilo tudi več literarnih večerov, na enem so skupaj z nagrajencem sodelovali tudi koroški pesniki Gustav Januš, Maja Haderlap in Fabjan Hafner.

Petru Handkeju izročili nagrado Vilenica '87

Avstrijski pisatelj Peter Handke je letošnji dobitnik Mednarodne literarne nagrade Vilenica. Svečana podelitev je bila preteklo soboto v podzemski jami Vilenica na Krasu, nagrado pa mu je izročil predsednik DSP Rudi Šeligo. Slednji je prebral tudi utemeljitev, v kateri je med drugim rečeno, da Handkejev literarni opus že zdavnaj sodi v literarni kanon nemške, pa tudi evropske literature, da ga slej ko prej odlikujeta inovativnost in močna odmevnost pri literarnem občinstvu. Nadalje je naglašeno, da je

estetsko dovršeno pletel zgodbo „Ponovitev“ in jo na pesniški ravni reflektira in transcendirata v „Pesmi trajanju“.

Ob koncu pa je Šeligo dejal: „S podelitvijo Mednarodne nagrade VILENICA želi žirija poudariti Handkejev izjemni pomen za razvoj sodobnega evropskega literarnega izraza in literarne komunikacije v evropskem prostoru, ki v svoji odprtosti in toleranci, v svojih inovativnih impulzih in v svojem vztrajanju kot zgled prerašča neposredni srednjeevropski okvir“.

Peter Handke je v svo-

jih zahvalnih besedah – tudi slovenskih – izrazil svojo ljubezen do Krasa in njegovih ljudi, pa tudi do slovenskih književnih ustvarjalcev. Pred tem pa je na posebni tiskovni konferenci odgovarjal na vprašanja novinarjev in naglasil, da politični pojem „Mitteleuropa“ zanj ne pomeni nič, ker njegovo literarno ustvarjanje izhaja iz otroštva, iz tišine spomina. Če ima pojem „Mitteleuropa“ kaj pozitivnega, potem je to iluzija, ki jo rabimo, da prebremo trenutno krizo, čez deset let pa bomo morda našli drugo stvar, nov pojem.

Nova posojilnica v Škofičah

Slovenske organizacije v Škofičah so v tem desetletju praznovala že tretjič. V 83. letu so odprli preurejeno zadružno prodajalno, od 85. leta dalje deluje dvojezični vrtec, preteklo nedeljo pa so uradno proslavili izgradnjo nove Posojilnice Hodiše-Škofiče.

Herman Jäger je ob otvoritvi pozdravil oba župana, škofiškega in hodiškega in še mnoge druge častne goste. V svojem govoru je orisal razvoj posojilnice in

naglasil njen pomen za občane. Ob tem je moral ugotoviti, da občinska uprava doslej s posojilnico ni denarno poslovala.

Več sodelovanja, je naglasil škofiški župan Helmut Wrulich, ki je poudaril pomen posojilnice za boljše razumevanje občanov obeh jezikovnih skupin.

Mihi Antonič je v imenu ZSZ Celovec čestital škofiškemu aktivistom in podprl prizadevanja s strani centrale.

Zahvalil se je poslovodjema Stanku Poertschu in Franciju Spitzarju, predsedniku Hermanu Jägerju pa je za dolgoletno delo in izredne zasluge za izgradnjo objekta izročil Janežičevo odlikovanje.

Kulturni program sta poleg MGVS Schiefeling oblikovala slovenska zborna Edinost in Zvezda, katerih skupna pesem je izzvenela v konec svečanosti.

Novi objekt je blagoslovil hodiški župnik Lovro Kassl.

Vaški praznik

Prosvetaši SPD Šentjanž so bili s potekom vaškega praznika, ki je bil v nedeljo popoldne v Šentjanžu, zadovoljni. Po nogometni tekmi s Plajberžani so se mladi in stari pomirili v kegljanju, kulturni spored pa so oblikovali domači tam-buraši.

Miklova Zala '87: Sveži impulzi celjski kulturi!

Obisk predstav Miklove Zale '87 na Starem gradu v Celju je presegel vsa pričakovanja prirediteljev. Štiri predstave je videlo okoli 7.500 ljudi, kar pomeni uspešen ponovni zagon kulturne dejavnosti na celjskem gradu. Gostovanje slovenskega ljudskega gledališča Samorastniki v Celju pa ni bil zgolj gledališki dogodek, ampak pomeni še veliko več.

MIHA PASTERK

To je bilo srečanje med prijatelji, ki naj bi tudi za vnaprej pospešilo sodelovanje med celjsko regijo in Koroško. Sicer pa je njihova

nikom izrazili svoje mnenje organizatorji, gostitelji igralcev in gledalci. Igralski ansambel je sprejel tudi predsednik Skupščine občine Celje, **dipl. inž. Tone Zimšek**, ki je dejal: „Brez pretira-

tudi Celje prebudilo iz nekakšnega dremlja.

Edvard Stepišnik, predsednik Turističnega društva Celje in predsednik organizacijskega odbora: Kar se v teh dneh dogaja v Celju, je izredno presenečenje. Po predstavah lahko rečem, da ni samo dogodek leta, kot sem govoril v času organiziranja, je mogoče še nekaj več, je dogodek desetletja. Saj smo po 25 letih naredili nekaj takega. Drugo, kar nas preseneča, je, da nismo pričakovali takšnega odziva, takšnega stika gledalcev z igralci.

Odmevi Odmevi Odmevi Odmevi Odmevi

pomoč Koroški že sedaj vsestranska. Miklova Zala '87 v Celju pa pomeni tudi koroški doprinos v smislu sodelovanja v skupnem slovenskem kulturnem prostoru. Vsekakor je bilo to gostovanje nepozaben dogodek za vse nastopajoče in obiskovalce. Gostitelji so se zares potrudili, da so igralci po treh dneh odšli iz Celja z najlepšimi spomini.

O pomenu uprizoritve Miklove Zale '87 na Starem gradu v Celju in o drugih težiščih celjskega srečanja so v pogovoru s Slovenskim vest-

vanja lahko rečem, da so predstave Miklove Zale '87 na Starem gradu enkratni dogodek. Na nov, inventiven način odpira nekatera dileme, nekatera razmišljanja Slovencev skozi vso zgodovino. Miklova Zala '87 prinaša neko novo energijo, novo spodbudo, da bomo tudi mi lažje premagovali nekatere težave in tegobe, v katerih se trenutno nahajamo. K sreči Celje ne živi na desetletja, ampak na stoletja in smo prepričani, da bomo s takšnimi pobudami znali preživeti in se razvijati naprej. Upam, da vaš impulz pomeni, da se bo

Izredno sem zadovoljen, da je prišlo do te pobude in verjetno jih bo v bodoče še več. Če vemo, da je to velik projekt, je to velik uspeh za nas vse, ne samo celjskih ljudi, ampak tudi vseh organizatorjev in igralcev, ki so izredno dobro sodelovali.

Ivan Žaberl, gostitelj iz Celja: Ker imamo prostore, ki jih lahko nudimo, smo se odločili, da sprejmemo igralce na svoj dom. Dogovorili smo se preko socialistične zveze in v četrtek smo jih šli iskat. Malo nas je skrbelo, kako se bomo spoznali, pa mislim, da nam je kar uspelo.

Ljudmila Kajtner, gostiteljica iz Celja: Zanimam se za gledališče, zato se mi je zdelo samo po sebi umevno, da sprejemam igralce, da sodelujem in spremljam predstavo. Bila je enkratna priložnost, da navežemo stike. Če bom sedaj šla kdaj v Celovec po nakupih, se bom vsaj spomnila tega srečanja in vedela bom, da tu živijo ljudje, ki sem jih spoznala. Sicer smo pa že sklenili, da se bodo naša srečanja nadaljevala, ker so nekateri planinci in to sem tudi sama. Že februarja se bomo srečali na Arihovi peči in skupaj bomo šli naprej.

Mag. Manfred

Pratsch, profesor umetnosti iz Horna in gledalec: Nameravam napraviti videoreportažo. Četrtri sem prišel na predstavo iz Nižje Avstrije, tokrat v Celje. Moje početje je predvsem iz osebne pobude. Prvič me to zanima, drugič sem seznanjen s problematiko koroških Slovencev. Moje načelo je podpirati šibkejšega. Slovenci so manjšina, zato se trudim, da s svojo pomočjo doprinesem njihovem ugledu. Majhna pomoč je vedno dobra. Poznam gledališče in lahko samo rečem, da je Miklova Zala '87 izredno uspela predstava.

Organizator Miklove Zale '87 Jože Rovšek s celjskim županom Tonetom Zimškom in Edijem Stepišnikom.

9. do 11. oktobra: Vestnikov hit '87 v Poreč/Istra!

Kot lani, tudi letos Slovenski vestnik in turistična agencija Cartrans vabita na 3-dnevno potovanje z busi in ladjo na lepo istrsko obalo. Peljali se bomo v Poreč, zgodovinsko znamenito mesto, ki je bilo naseljeno že pred 6000 leti. Tam bomo stanovali v zelo lepem in skoraj še novem hotelu „Materada“, ki je s svojo lego malo izven mesta najbolj primeren za takšna skupinska potovanja.

Spored:

petek: med 7.-8.30 odhod s Koroške (točne čase in kraje bomo sporočili 10 dni pred odhodom). Med 12. in 13. uro prihod avtobusov v **Poreč**, kjer bo svečan sprejem z **aperitivom in glasbo**. Nato bomo razporedili sobe in se malo okrepčali. Ob 13.30 kosilo; nato vse popoldne prosto za ogled Poreča. Ob 19. uri večerja, nato zabava s plesom.

sobota: bife-zajtrk; ob 9. uri odhod z ladjo proti **Piranu**, med vožnjo pa dosti zabave in petja na ladji. Ob okoli 12. ure prihod v Piran, kjer bomo najprej poskušali kozarec domače kapljice. Do odhoda ladje ob 15. si bomo ogledali Piran in okolico. Po povratku v Poreč nas v hotelu čaka **Gala-večerja**. Ob 20. uri začetek **folklornega sporeda**, nato pa spet zabava s plesom pozno v noč.

nedelja: bife-zajtrk; ob 10. uri **nedeljska matineja**, nastopajo razne skupine. Ob 12. uri kosilo, nato odhod domov.

Cena po osebi 1.280 šil.

doplačilo za enoposteljno sobo 250 šil.

otroci do 6 let ne plačajo, če spijo s svojimi starši v isti sobi.

Podrobnejše informacije:

Slovenski vestnik

Tarviserstr. 16, Celovec tel.: 0463/51 43 00 - 40

Prijave:

Cartrans

Paulitschg. 7, Celovec Tel.: 0463/51 26 80 in

vsa Slovenska prosvetna društva

Spremembe programa možne!

CARTRANS

Paulitschgasse 7
A-9020 Klagenfurt/Celovec
telefon: 0 42 22 - 51 26 80
51 28 25
56 6 49
telex: 042-2787 istit
teletex: 232-3422390 cartran
Bankverbindung / bančna zveza:
Zveza slovenskih združenj
Celovec / Klagenfurt
(BLZ 39100) Kto. 33456

Reisebüro Gesellschaft m.b.H.,
turistična agencija

DEVIZE / VALUTE

Devizni tečaji 14. 9. 1987

	Nakup	Prodaja
din	1.45	1.65
us \$	12.737	12.787
can \$	9.64	9.69
angl. £	20.81	20.94
irl	18.67	18.80
sfr	847.90	849.10
bfr	33.73	33.83
ff	209.66	210.60
hfl	623.56	625.00
dm	702.38	703.80
lit	0.966	0.975
dkr	181.60	182.30
nkr	190.67	191.40
skr	198.49	199.50
frnk	288.60	289.80
esc	8.77	8.95
ptas	10.44	10.52
yen	8.8534	8.868

Valutni tečaji 14. 9. 1987

din	1.10	1.40
us \$	12.45	12.75
can \$	9.35	9.65
angl. £	20.30	20.90
irl	18.20	18.80
sfr	838.00	848.00
bfr	32.95	33.55
ff	205.00	210.00
hfl	616.00	624.00
dm	694.65	702.80
lit	0.945	0.975
dkr	177.50	181.00
nkr	186.50	190.50
skr	194.50	198.50
frnk	282.50	288.50
esc	8.40	9.10
ptas	10.10	10.50
yen	8.65	8.80

„Mali svet“
še odprt do
11. oktobra!

Minimundus, „Mali svet ob Vrbskem jezeru“ je ena najpomembnejših turističnih atrakcij mesta Celovec. Letno si ogleda ta „Mali svet“ več stotisoč turistov iz vsega sveta. Vsako leto pa tudi postavljajo nove modele, kot grad Shenonceau v Franciji, pred katerim je naš fotoreporter slikal znanega avstrijskega nogometaša „Šoko“ Schachnerja. Minimundus je odprt še do 11. oktobra dnevno od 8.30 do 18 ure. Če ste v Celovcu, obiščite tudi ta čudoviti „Mali svet“!

slika: Trenkwalder

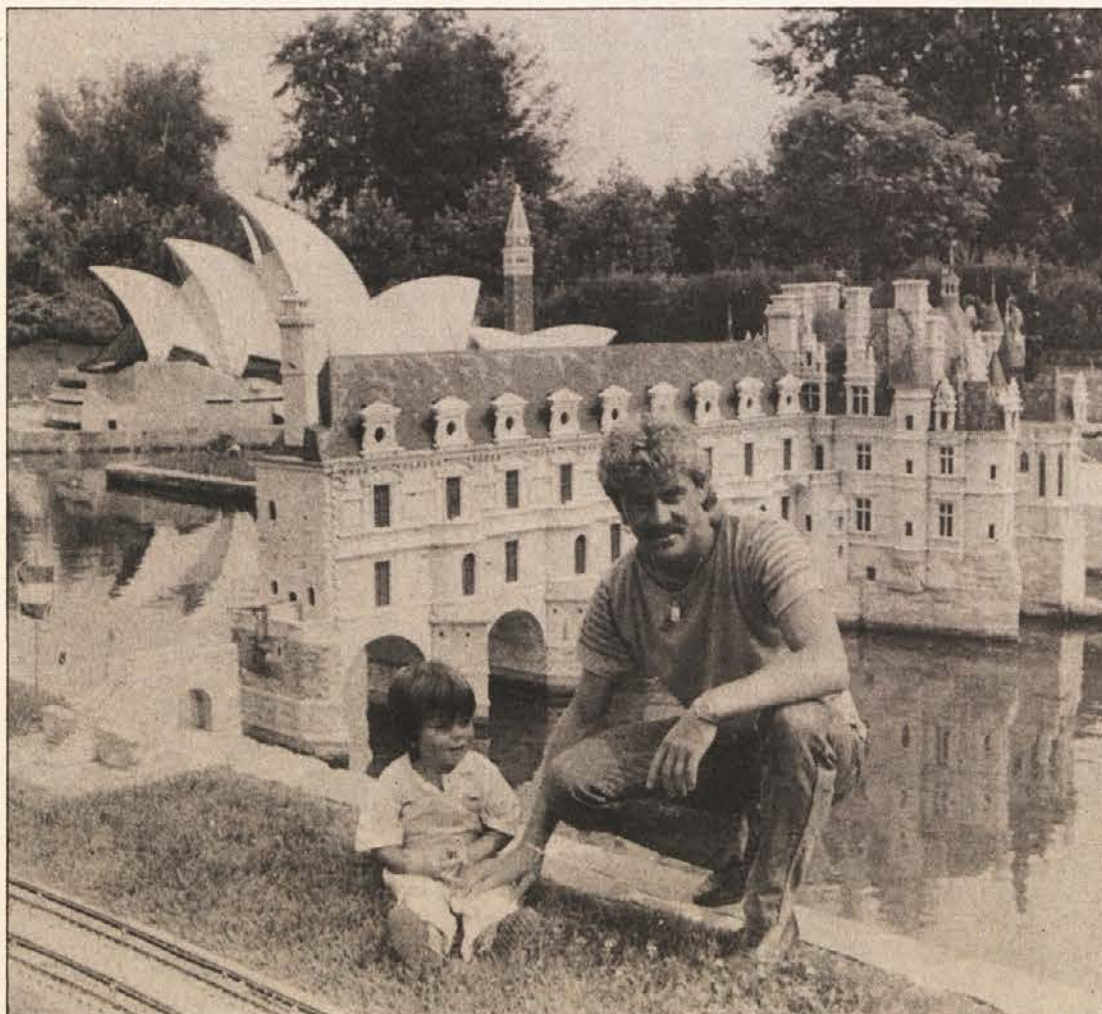
9, 24, 25, 26, 37, 45 (38)

brez jamstva!

111 122 212 1xx

brez jamstva!

Televizija in
poneumljanje

Ameriški znanstvenik in medijski strokovnjak Neil Postman je ZRN pozval, naj se ne žrtvuje brezpogojno tehniki in elektroniki. V posebnem predavanju v Frankfurtu je izrazil upanje, da Evropa ne bo ravno tako kakor ZDA postala žrtev „tehnološkega poneumljanja“. Kajti po njegovih besedah so Amerikanci danes – kljub raznolikosti in množičnosti sredstev javnega obveščanja – najbolj slabo informirani ljudje na svetu. Televizija da deluje kot velikanska mašinerija denarja in dezinformacije.

Nov Kompasov
hotel v Ribnem
pri Bledu

Kompas Jugoslavija je odprl nov hotel v Ribnem pri Bledu. Hotel je B kategorije, ima 154 ležišč v 102 sobah in dveh apartmajih s 4 ležišči. V restavraciji, kavarni, nočnem baru in na terasi je 500 sedežev. V hotelu sta dva večnamenska prostora za približno 50 oseb, trgovina s spominki, gostom pa so na voljo tudi teniška igrišča pri hotelu.

Rešitev križanke
iz prejšnje številke

L	A	S	P	A	L	M	A	S
A	N	T	O	N	I	O	N	I
S	T	A	N	I	S	L	A	V
K	A	R	T	O	T	E	K	A
E	R	M	I	N	I	I	S	E
R	A	A	I	I	K	R	I	M
I	I	N	S	I	R	O	M	I
Z	G	I	P	A	S	M	A	N
A	N	D	R	O	A	N	E	
K	O	R	I	S	T	I	D	N
E	M	E	N	T	A	L	E	C
T	A	S	T	A	T	U	R	A

Italijanska križanka

Ta vrsta križanke je nekoliko težja za reševanje, saj mora reševalec sam razporediti „črna“ polja, ki ločujejo besede med seboj. Razporejena so nesimetrično in jih je v križanki 10. Opisi za besede so podani po vodoravnih vrsticah in navpičnih stolpcih s pomočjo številke oziroma črk. Številka na koncu posameznih opisov pomeni število črnih polj v tisti vrstici oziroma stolpcu.

VODORAVNO: 1 sporočilo, naznanilo – (0). 2 posodica z rezo, skozi katero vanjo mečemo denar – (0). 3 odstranitev pokrivala; tudi odkritje skrivnosti – (0). 4 prizorišče v gledališču – lahka, prosojna bombažna tkanina – (1). 5 ljubkovalno ime za deklico – avtomobilska oznaka Krapine – (3). 6 znamka jedilnega olja – najdaljša švicarska reka – (1). 7 znameniti švedski naravoslovec (Carl) – znižana nota c – (1). 8 16. in 4. črka slovenske abecede – odtisnjena sled – (1). 9 pokvarjenost vina – (1). 10 ženin ali možev oče – kitajska utežna mera (60 kg) – (2).

NAVPIČNO: A oblika invalidnosti – (0). B majhna bradavica – (0). C mineralna mast, običajno brez vonja – kratica za „izvršni svet“ – (1). D neponovljivost – (0). E mlečni izdelek – ime letala Edvarda Rusjana – (4). F oblika žarnice, ki sveti na plin – kratica eksploziva – (1). G ton, ritmika in melodika govora – (0). H mladinska literarna junakinja (Racko in...) – mesto v zahodni Makedoniji, znano po odličnih jabolkah – (1). I slonov čekani – ime štirih rek v Veliki Britaniji – (3). **sestavil Jože Petelin**

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

HOROSKOP TEDNA

LEV (23. 7. – 23. 8.)

Nikar preveč ne razmišljajte o tujih problemih, ker je to vmešavanje v zadeve drugih. Imate dovolj svojih skrbi, če se jim le hočete posvetiti.

DEVICA (23. 8. – 23. 9.)

Glejte, da ne boste razočarali pričakovani nekoga, ki vam slepo in v vsem zaupa. Z nekaj spretnimi potezami si lahko precej utrdite položaj v službi.

TEHTNICA (24. 9. – 23. 10.)

Lahko ste zadovoljni, saj vam je uspelo, da ste si v strokovnih krogih ustvarili ime. Zamenjava stanovanja, na katero že dalj časa mislite, bi vam sedaj uspela brez posebnih težav.

ŠKORPIJON (24. 10. – 22. 11.)

Nikar še kar naprej ne mencajte in se vendarle že odločite. Ne glejte pa pri tem na denar. Srečali boste ljudi, ki vam bodo prav kmalu pomagali v zadevi, ki je za vas zelo pomembna.

STRELEC (23. 11. – 21. 12.)

Ponudil se vam bo posel, ki bo zahteval človeka in proste roke. Nekdo se bo pri tem izdal za vašega prijatelja, vendar pazite, da vas ne bo premahnil v napačno smer.

KOZOROG (22. 12. – 20. 1.)

Nekateri o vas mislijo, da premalo gledate na denar in ga nepremišljeno razmetavate. Podučite jih, da je vaš način življenja čisto in samo vaša stvar. Pred sodelavci ne poudarjajte tako na vsa usta svoje želje po dejavnosti.

VODNAR (21. 1. – 19. 2.)

Naredite si natančen načrt in se ga tudi držite, sicer boste zabredli v težave. Pri tem pa upoštevajte to, kar ste nekomu že obljubili. V službi poizkusite pridobiti šefovo zaupanje in to z vztrajnostjo in zanesljivostjo.

RIBI (20. 2. – 20. 3.)

V denarnico boste morali poseči globlje, kot nameravate. Potolažite se s tem, da se vam bo izdelek bogato izplačal. Za vašim hrbtom se širijo neke govornice, ki jih morate kar najhitreje zaustaviti, da ne boste ob dober glas.

OVEN (21. 3. – 20. 4.)

Je že tako, da vedno ne gre vse po načrtu. V zasebnem življenju se vam bo zgodilo nekaj, na kar sploh ne boste računali. Pričakujte, da vam bo nekaj spodletelo, in da ne bo uda-rec prehud, se že sedaj pripravite na tako možnost.

BIK (21. 4. – 20. 5.)

Čeprav vas hitre odločitve vedno spravijo iz ravnotežja, se temu v prihodnjih dneh ne boste mogli izogniti. Z zdravjem bo vse v redu, ne pa s težo in zato težave z garderobo.

DVOJČKA (21. 5. – 21. 6.)

Prav kmalu vam bo jasno, kako se vam je odločiti v neki premoženjski zadevi, ki vam že nekaj časa načenja duševni mir. Obisk z zanimivimi novicami.

RAK (22. 6. – 22. 7.)

Nestrni ste, ker že precej časa čakate na neko novico in ni videti, da bi se mučno čakanje končalo. Naredili ste napako in zato je nastal zastoj. Še enkrat zadevo dobro premislite, pa boste našli rešitev.

TRIBUNA BRALCEV

Stroški za maturitetno potovanje '87

V obeh slovenskih tednikih se je zaradi dopisa matere letošnjega maturanta razvila razprava o stroških za maturitetno potovanje 1987. V tej zvezi bi rad tudi sam pojasnil nekaj stvari.

Prenočišče in celotno oskrbo (zajtrk, južina, večerja) ter stroške za strokovno spremstvo in vsa vodstva nam poravnava Republiški Komite za vzgojo, izobraževanje ter telesno kulturo iz Ljubljane. Za to izredno pomoč koroškimi maturantom gre omenjeni ustanovi vsa naša iskrena zahvala.

Razumljivo pa je, da prevoz plačajo maturanti sami. Okvirna cena za prevoz je bila letos 3.000 šilingov. V tej vsoti so zajeti naslednji prevozi: Sienčnikov avtobus na progi Celovec – Maribor – Zagreb – Plitvička jezera – Jajce – Sarajevo; letalski prevoz (družba AA) Sarajevo – Skopje; makedonski avtobus na progi Skopje – Prilep – Bitola – Ohrid – Kičevo – Tetovo – Skopje; letalski prevoz (družba JAT) Skopje – Dubrovnik; Sienčnikov avtobus v Dubrovniku; ladja Dubrovnik – Split; Sienčnikov avtobus na progi Split – Reka – Ljubljana – Celovec.

Maturanti in maturantke si večino prevoza finansirajo z dobičkom, ki so si ga prislužili na gimnazijskem pesu 30. januarja letos. Priznajmo pa tudi, da tri tisoč šilingov (to vsoto plačamo učitelji spremljevalci seveda iz svojega žepa) za tako bogato in tako odlično potovanje zares ni pretirana cena. Kar bo ostalo, bo seveda povrnjeno vse do zadnjega groša. Na poti smo bili vsega devet dni, to pa v glavni sezoni (od 23. do 31. avgusta).

Prosil bi le: Ne vlačimo gimnazije preveč po časopisju!

Upam, ogorčena mati, da sem Vam stvar primerno pojasnil. Pa brez zamere. Prijazno Vas pozdravljam.

Jože Wakounig
razrednik 8. A razreda '87

Iskrene čestitke!

Spoštovano uredništvo
Spoštovarni urednik

Z velikim veseljem smo prejeli vaš Slovenski vestnik v novi obliki in z novo vsebino. S takšno pestro in vsebinsko nadvse zanimivo obliko je moč na jasen in nedvoumen način informirati javnost o življenju in delu koroških Slovencev, o njihovem vključevanju v življenje večinskega naroda ter o problemih in težavah, ki pri tem nastopajo.

Nujno in neobhodno potrebno je ves čas poudarjati zahteve slovenske manjšine, ter navajati vaša stališča, da bi tako na jasen način opozorili na vse tiste težave, s katerimi se koroški Slovenci srečujejo.

Prav je, da postane Slovenski vestnik, kot ste dejali tovariš Lukan, širok forum za razgovor ne samo za vse Slovence, temveč tudi za ves demokratični tabor. Na ta način se bo dejansko odprla tudi pot k resnemu dialogu, ki naj bi bil v korist vsem. Te vaše besede, tovariš urednik, kažejo, da ste smelo zastavili svoje delo, in da imate jasno začrtan cilj, katerega boste z vašim odločnim delom ter ob podpori vsega demokratičnega sveta tudi dosegli.

Pri tem iskreno želim uredništvu in Vam osebno uspešno nadaljevanje začetega dela.

prof. Pešec Saši
Tovarna papirja Radeče

Kirchbachški dnevi:
Dialekt in identiteta

V okviru „Kirchbachških vaških dnevov“ so bili že tretjič prirejeni „Delovni dnevi za narečno pesništvo“. Medtem ko se je lansko leto udeležilo 140 narečnih pesnikov, je bilo število 60-ih udeležencev tokrat bolj skromno. V nasprotju z lanskimi težišči – silne razprave o pojmu „domovina“, vprašanje po družbeni (ne)angažiranosti narečnega pesništva in ne nazadnje diskusija o situaciji in kulturnem ustvarjanju slovenske manjšine v deželi –, na letošnjih delovnih dnevih niso prevladovala razprave. Prireditelj je tokrat organiziral skupinsko delo (takoimenovane delavnice); o temi „Dialekt in identiteta ob primeru manjšine“ pa je predaval dr. Reginald Vospernik.

Razgovori v delavnicah so se dotaknili konkretnih vprašanj pisanja v dialektu (lirika, proza, radijska igra), udeleženci so si izmenjavali izkušnje, spreminjali tipično klišejske ljudske komade v kritično-realistične ter skupaj z domačini raziskovali narečje.

Skupinsko delo so – poleg literarnih branj v gostiščih, kantavtorskih večerov in kulturnih prireditev (večer Alpe-Adria) – zaokrožili trije referati, ki so bili po nivoju precej različni. Tako je na primer celovški univerzitetni docent dr. Manfred Moser skušal odgovoriti na že dokaj prežvečeno problemsko vprašanje, kaj da je domovina. Z vrsto negativnih definicij („Poslovite se od domovinskega pojma v smislu geografske kategorije!“) Moser ni presegel voluntarističnega gledanja na problem („Domovina je vsepovsod in nikjer...“). Zanimiva, a ne nova, je bila teza, da po razpadu monarhije v Avstriji ni bilo nacionalnega gibanja. Ravno tako ni bila nova ugotovitev, da se domovina neha tam, kjer se pričene domovinski ekshibicionizem.

Od teologa dr. Johana Trummerja kajpada ni bilo pričakovati kritične ocene Cerkve in njenega odnosa do dialekta – predaval je „O narečnem

pesništvu, pobožnosti in bogoslužju“.

Največjega zanimanja je bil deležen referat dr. Reginalda Vospernika „Dialekt in identiteta ob primeru manjšine“. Organizatorji so se odzvali kritiki iz preteklega leta, češ da k sodelovanju ni bil vabljen tudi Slovenec; sicer tudi tokrat niso povabili slovenskega avtorja (npr. Janka Messnerja), ampak literarnega znanstvenika. Vospernik je podal natančen pregled zgodovine slovenske narodne skupnosti na Koroškem, potem pa se je posvetil dvema bistvenima točkama – takoiimenovani teoriji o „vindišarjih“, ki jo je med drugim zastopal tudi prof. Bertl Petrei, ter vprašanju odnosa koroških Slovencev do svojih narečij. Utemeljil je znanstveno nevzdržnost politične in lingvistične „vindišarske teorije“; Petrejevi teoriji o bikulturnosti – obogatitvi z mešanjem kultur – je pripisal močno dvomljivost ter mu postavil nasproti vprašanje po razmerju sil pri stapljanju dveh kultur. Dr. Vospernik je obrazložil tudi distanciran odnos koroških avtorjev do pisanja v narečju. Narečje da ustvarja kvečjemu maloskupinsko identiteto, s katero ima slovenska manjšina boleče zgodovinske izkušnje. Bilanca letošnjih delovnih

Dr. Reginald Vospernik – prvi slovenski predavatelj na Kirchbachških vaških dnevih.

dnevov in primerjava z dogajanjem na le-teh lani sta vsekakor pozitivni. Zmanjšanje števila udeležencev je šlo na račun „hobijevskih poetov“, literarni nivo predstavljenih tekstov in pripravljenost udeležencev, v delovnih kroških dodelati konstruktivne smerice in osnove, sta bila dosti večja kakor lansko leto. Prireditelja – Hannes Berger za občino Kirchbach in dr. Willi Rainer za Izobraževalni center odraslih – sta bila z uspehom zelo zadovoljna. Kljub temu bo prišlo v bodoče do nekaterih sprememb. V dogovoru s prireditelji podobnih prireditev v Degendorf (Bavarska), Linzu in Güssingu naj bi nastal nekakšen kvartet tovrstnih srečanj, ki naj bi preprečil križanje tematskih sklopov in terminov. Dr. Rainer se zavzema predvsem za izoblikovanje „samostojnega kirchbachškega profila“. Preostane torej spet čakanje in radovednost ter vprašanje, ali bo treba ob danem trenutku spet opominjati, da imamo na Koroškem tudi slovenske pesmi.

Gerhard Moser

KAROLINA KOLMANIČ
Izzvenela je pesem

„No, če ste že oblečeni, pojdite mednje. Spali tako ne boste.“

„Ne, upam, da jih boste utišali.“

„To se pa motite. Takšnih partij hudč ne ukroti. Trajale bodo do zore. Potem se zleknejo po stoli, kavčih in tleh in smrčijo do poldneva.“

„A, teh navad ne poznam“, je odvrnila.

Ta hip so se spodaj odprla vrata. Snop rdečkaste svetlobe je prodril na hodnik. Razkoračen visok možki se je postavil med vrata. Vera je natanko vedela, da mora zdaj izginiti, a noge je niso ubogale. Možakar se je iztrgal iz mraka in dima in se zibal do prve stopnice. Zatikalo se mu je, ko je pretrgano mečkal:

„Mama... a to, to je naša nova? Pridi, no, da te vidijo še

moji prijatelji... Pa si zares dobra, ja, pridi!“

Vera je še stala, kot bi ji godile besede, ki so jih rodili že omračeni možgani; hotela jih je slišati do konca. A je že končal. Vzpenjal se je proti njima, nakar jo je gospodinja nekako skušala braniti:

„Pusti jo! Zjutraj mora v šolo, ko boste vi...“

Tedaj se je spodaj že zbrala skupina, očitno je hotela oditi. Nekdo se je oglasil:

„Vera, samo za trenutek, preden odidemo. Če bi vedeli, da si doma, ne bi spala“, je vabil Branko.

„Saj nisem, brez skrbi.“

In šla je. Polagoma, korak za korakom, se je spuščala navzdol. Zakaj, sama ni vedela: znanec, glasba, radovednost? Ko je vstopila, se je na licih odražala samozavestna vedrina. Oster zrak, mešanica

žganih pijač, cigaretnega dima in potnih teles, jo je grobo zaskel v nosu. Polmrak rdeče luči je preprečil, da bi videla v kotu zvito preprogo, ob katero se je spotaknila in skoraj padla. Raztreseno se je ozirala, dokler je znanec Branko ni potegnil v naročje.

„Eh, zdaj pa ne gremo domov! Plesal bi rad.“

Iz meddverja se je oglasilo neznano dekle:

„Smo že vsi oblečeni. Ti pa lahko ostaneš.“

Branko je vključil gramofon in že peljal Vero v sredo sobe. Tudi drugi so se vrteli, omotični in dekleta so poskakovala, se lomila v pasovih.

„Branko, že zdaj te tvoja ves čas ošteva, kaj šele bo, ko bo žena“, ga je nekdo zafrknil.

Iz bučnega razpoloženja je Vera vendar uspela dojeti ost in vsebino besedi. Prva pesem

je izzvenela, druga nikogar več ni dvignila. Leno so posedali po robovih foteljev, se zdolgočasno brezizrazno smejali, dokler končno Branko ni prižgal stropnega lestenca, pripeljal Vero v sredino sobe, ji ostrl slap las z obraza in najbrž prehudo obseden od zaužite pijače govoril:

„Vidiš, Emil, takšno lepoto čuva tvoja streha.“

Emilu je zlezlo čedno črnolaso dekle iz naročja. Kot bi za trenutek čas obstal v sobi, so se oči vseh uprle vanjo. Vera je vstala, ukrotila svojo samoveščanost in odšla.

Čez pet minut se je hodnik izpraznil. Očitno je vse premagala zaspanost zaradi prejšnjih prekokanih noči.

Končno za zaprtimi vrati! Rahlo je odstrla okno in se zazrla v ugašajoče ozvezdje mrzle zimske noči. Preden je legla, še preblisk na uro; natanko štiri in petnajst. Ulična svetilka na sohi onkraj ceste je vsiljivo sipala svojo blede svetlobo skozi zastore. V mlečnem mraku se je počasi, a vztrajno

oblikoval obraz: razkošni lasje, oster profil z rahlo ukrivljenim nosom, dobro oblikovane brčice nad mesnatimi, skoraj črnimi ustnicami. Vsa živahna prizadevanja, da bi pregnala to, skoraj dovršeno privlačno bitje, so bila zaman. Da so ustnice bile še vroče od Dušanovih poljubov, je ni motilo. Tudi pripomb o dekletu Ireni, nekakšni zaročenki, ni mogla prezreti. Danes bo ostala v šoli, če treba, vse do večera, če bo pri zajtrku zvedela, da ta Emil danes odpotuje.

Zjutraj je ura zvonila; neprijetno in vztrajno. Vera je ni utišala. Pretegnila se je v postelji, požrla grenko slino, verjetno posledico nekaj kapljic zaužitega alkohola, in vstala. V kuhinji je danes manj energično kot običajno prestopala gospodinja. Njeni elegantni sivi copati, s srednje visoko polno peto, so podrsavali po ploščicah.

„Vsa sem zbita in neprespana.“

(dalje prihodnjič)

Težki časi za SAK: Tretji poraz sezone

BREŽE – SAK 1:0 (1:0). Strelec: Krappingher (38.); 500 gledalcev.

Skromnih pet točk iz šestih tekem in mesto v spodnji polovici lestvice. To je nerazveseljiva bilanca nogometašev Slovenskega atletskega kluba po nepotrebnem sobotnem porazu v Brežah. SAK-jevci so namreč izgubili to pomembno tekmo z 0:1.

Tekmo sta obe strani začeli zelo previdno, po 10. minuti pa so pobudo prevzeli domačini in tudi dosegli odločilni gol. SAK – zopet s Šternom, vendar brez Pihornerja in Wölbla, ki si je dan pred tekmo pri kolesarjenju poškodoval koleno, je v prvem polčasu popolnoma

„zaspal“. To potrjuje tudi podatek, da je breški vratar branil prvi strel SAK-ja šele v 40. minuti!

V drugem polčasu je igral samo še Slovenski atletski klub, toda Hanser in Schatz nista izkoristila stoodstotnih priložnosti. V prvo je breški vratar Schweighofer branil z neverjetnim refleksom, dvakrat pa je žoga samo za las zgrešila prazna vrata.

Za SAK pa so se s tem porazom začeli težki časi. Naslednji nasprotnik je na domačem igrišču moštvo iz Trga, ki se tudi ne nahaja v najboljši formi. Jasno pa je, da bo vsaka od naslednjih tekem „ključna igra“, za ekipo kapetana Marjana Velika.

Ivan Lukan

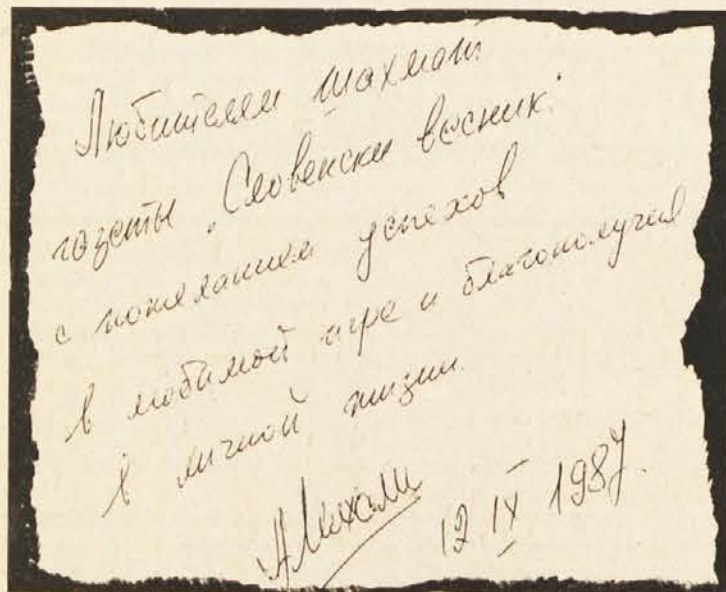
Ivan P. Lukan remiziral s sovjetskim velemojstrom

Zopet razveseljiva novica iz tabora slovenskih šahistov. Po velikem uspehu Gorazda Živkoviča na simultanki sovjetskega velemojstra Viktorja Gawkrkova v Landskronu (remi po odlični partiji) je tudi vodja ekipe Slovenske športne zveze/Cartrans, naš glavni urednik Ivan P. Lukan dosegel velik uspeh. Lukan je soboto v ŌDK-centru v Celovcu na simultanki sovjetskega velemojstra in svetovnega mladinskega prvaka leta 1977 Adrijana Mihalčišina (Elo 2520!) dosegel kot prvi izmed štirih igralcev zaslužen remi, saj je ponudbo sovjetskega velemojstra sprejel celo v boljšem položaju (s kvaliteto več in boljšo pozicijo). K temu velikemu uspehu je Lukan izjavil: „Igral sem Robačevu obrambo in po nenatanični potezi velemojstra prišel do prednosti. Ponujen remi sem sprejel, ker se nikoli ne ve, kdaj se lahko narediš usodno napako. V analizi partije s sovjetskim velemojstrom pa se je pokazalo, da bi lahko igral naprej in partijo dobil.“ Mihalčišin je igral proti 33 igralcem s Koroške in zmagal z 31:2.

VM Adrian Mihalčišin – Ivan Lukan: 1. e4.g6; 2.d4, Lg7; 3. Sc3, d6; f4, Sf6; Sf3, o-o; 6. Le3, Sbd7; 7. Dd2, Sg4; 8. Lg1, c5; 9. o-o-o, cxd4; 10. Lxd4, LxLd4; 11. SxLd4, Sc5; 12. Le2 (??), Sf2; 13. Lf3, SxTh1; 14. TxSh1 in remi na ponudbo sovjetskega velemojstra!

Sovjetski velemojster pri simultanki v ŌDK-centru v Celovcu. Igral je proti 33 šahistom z vse Koroške. Slika: Schepul

Ljubitelj šaha, bralcev Slovenskega vestnika z željo za uspeh v priljubljeni igri in v osebnem življenju. Adrian Mihalchishin, 12. 9. 87

Druga zmaga!

AUSTRIA CELOVEC – LASK 2:1 (2:0). V prvi avstrijski nogometni ligi je celovška Avstrija v soboto slavila drugo zmago. Celovčani so premagali Atletski klub iz Linza z 2:1. Po enajstih tekmah ima Austria pet točk, kolikor jih imata tudi premagani LASK in moštvo iz Mödlinga. Gole sta dosegla Seebacher in Šmihelčan Dieter Ramuš.

Koroška liga

1. Breže	6 4 1 1 10:4	9
2. Trg	6 3 2 1 20:11	8
3. SVR Lienz	6 3 1 2 14:8	7
4. Šmohor	6 3 1 2 13:9	7
5. SK Magdalen	6 3 1 2 8:5	7
6. TSU Matrei	6 2 3 1 8:6	7
7. ATSV Wolfsb.	6 3 1 2 10:10	7
8. Hypo WAC	6 3 1 2 8:9	7
9. SAK	6 2 1 3 8:6	5
10. Pliberk	6 1 3 2 15:15	5
11. Beljaški SV	6 2 1 3 8:12	5
12. SV Sentvid	6 2 1 3 4:16	5
13. ASKÖ Irsechen	6 1 1 4 5:14	3
14. SC Mölltal	6 0 2 4 2:84	2

Spodnja liga-vzhod

1. Wietersdorf	6 4 2 0 8:3	10
2. Dobrla vas	6 3 3 0 7:2	9
3. WSG Mostič	6 3 2 1 12:8	8
4. ASK Celovec	6 3 2 1 7:6	8
5. Ruda	6 2 3 1 7:5	7
6. ASV Celovec	6 2 2 2 10:8	6
7. ASKÖ Šmihel	6 2 2 2 9:8	6
8. Sentandraž	6 1 4 1 8:9	6
9. Klopini	6 1 3 2 6:7	5
10. St. Leonhard	6 1 3 2 9:1	5
11. Frantschach	6 1 2 3 5:7	4
12. Treibach	6 2 0 4 8:12	4
13. SCA Sentvid	6 1 1 4 7:12	3
14. KAC Celovec	6 0 3 3 4:9	3

Spodnja liga-zahod

1. Šentjakob	6 4 2 0 12:5	10
2. Borovlje	6 4 1 1 12:4	9
3. Lendorf	6 4 0 2 16:11	8
4. Baško jezero	6 3 2 1 7:5	8
5. ASV Lienz	6 3 2 1 15:14	8
6. Bilčovs	6 2 3 1 7:7	7
7. Weißenstein	6 2 2 2 10:4	6
8. ASKÖ Brnca	6 2 1 3 7:8	5
9. Dellach/Dr.	6 1 3 2 4:5	5
10. Obermillstatt	6 1 2 3 8:12	4
11. Treffen	6 1 2 3 1:5	4
12. Rožek	6 2 0 4 4:10	4
13. Tristach	6 2 0 4 8:17	4
14. Radenthein	6 1 0 5 10:14	2

KAC: Uspešen start v novo sezono!

VEU Feldkirch – KAC 3:6 (0:2, 3:3, 0:1). „Ledeni čas“ za hokejiste se je že začel. KAC je štartal in premagal Feldkirch s 6:3. Presenečenje je bila zmaga Salzburga, kjer igraja sovjetska legionarja Salimov in Kapustin proti WEV iz Dunaja. Beljaški SV je bil prost.

Uspešna ekipa: Carman Traunig, Marti Oraže, Nada Fojkar in trener in vodja sekcije Mirko Oraže.

slika: J. Jellitsch

Državna B-liga: Senzacionalen začetek ženske ekipe iz Sel!

Senzacionalen štart in uspeh za žensko namiznoteniško ekipo iz Sel v avstrijski državni B-ligi, v kateri Selanke oz. Korošice prvič nastopajo!

Prvo tekmo v Mladinskem domu v Celovcu so igrale proti ekipi Union Urfahr iz Linza (Zgornja Avstrija), ki je tokrat nastopila samo z drugo ekipo, tako da so jo Selanke „povozile“ kar z maksimalnim rezultatom 7:0! Nada Fojkar, Carmen Traunig in Marti Oraže so zbrale vsaka po dve točki, sedmo točko pa je prispevala dvojica Traunig/Fojkar.

Nato so Selanke igrale proti ASKÖ Froschberg Linz, ki je bil ves teden na treningu v Wolfsbergu. Te igralke iz Zgornje Avstrije so hkrati mladinska reprezen-

tanca. Proti njim je že namiznoteniška ekipa iz Sel v četrti tekmi igrala prijateljsko tekmo in zmagala s 6:4. Tokrat pa so zmagale še višje in sicer kar s

Sele samo neodločeno

Selanom ne gre po načrtih. V srečanju s Galicijo sta se moštvi razšli z rezultatom 1:1. Selani so zdaj z osmimi točkami četrti na lestvici. Naslednjo tekmo igrajo proti St. Stefanu. Nadalje so igrali: Železna Kapla – Sinča vas 2:1, Globasnica – Metlova 0:2, Reichenfels – Žrelec 2:4.

Spet točka za Bilčovs!

Moštvo Bilčovsa, nadaljuje sezono z uspešnimi nastopi. Tokrat je doseglo zaslužen neodločen rezultat proti močni ekipi ASV iz Lienz. Gole za Bilčovs sta dala W. Kuess in Ogris.

Visoka zmaga Šmihelčanov!

Nogometaši ASKÖ Šmihel so slavili visoko zmago 4:0 nad Bad St. Leonhardom (gole so dali Drobesch, W. Krausler, W. Berchtold in D. Riegler iz avtogola). Dobrla vas pa je v srečanju v Rudi izgubila točko. Tudi Klopini je igral neodločeno (0:0).

6:2! Točkovale so Nada Fojkar (3), Carman Traunig (27 ter dvojica Fojkar/Traunig).

Selanke igrajo naslednjo tekmo 26. septembra proti ekipi ATSV Lenzing-Modal (Zgornja Avstrija), dan za tem pa je nasprotnik SPG SV Raiffeisen Kirchbichl (Tirolska).

Mirko Oraže

TERMINI

NOGOMET

Sobota, 19. 9. 1987: Treibach – ASK (17.00), Dobrla vas – Šmihel (16.00), Mostič – Ruda (16.30).

Nedelja, 20. 9. 1987: Slovenski atletski klub – Trg (16.30), Šentjakob – Borovlje (16.30), Klopini – Frantschach (16.00), Kotmara vas – Poreče (16.00), Galicija – Železna Kapla (16.30), Bilčovs – Radenthein (10.30).

ŠAH

Četrtek, 17. 9. 1987: Klubski večer SSZ (Espresso Koren ali gostilna Ogris v Bilčovsu, 20.00).

Nedelja, 20. 9. 1987: Prvenstvena tekma SSZ/Posojilnica Celovec II – BSG Raiffeisen Celovec (EspressoKoren, 9.00).

GOLF

Četrtek, 17. 9. do nedelje 20. 9. 1987: XI. Mednarodno amatersko prvenstvo Jugoslavije v golfu za nagrade Grand hotela Toplice in Iskre Delta computers – Bled.